Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 21 ● MIERCURI 22 V 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei

PRO DOMO

PULS

mesageri ai folclorului

O zi aproape estivală, în fața Casei de cultură a studenților din Timișoara, un grup de tineri „înarmati" cu instrumente muzicale, sacoșe și geamantane, sînt gata de plecare. Să fie vorba de o excursie, acum în prag de sesiune? Nu! Ansamblul folcloric al Centrului universitar Timișoara, deținătorul locului I la recentul Festival național al studenților, pleacă spre SKOPLJE (R.S.F. Iugoslavia), unde va reprezenta țara noastră la Festivalul internațional al formațiilor studențești.

Ansamblul cuprinde echipele de dansuri, taraf, soliști vocali și instrumentiști. În repertoriul lor se află cîntece și doine, jocuri populare bănățene, oltenești, sîrbești, cu care întreg colectivul, printre care Aurel Uibaru la taragot, soliștii vocali Eugenia Olaru, Mircea Mioc și instructorul Lazăr Cnezevici, speră a reedita succesul și rezultatul de la București.

Florin ALBU

apărarea are cuvîntul

La intrarea completului de judecată întreaga asistență s-a ridicat în picioare, emoționată. Pe rol este judecarea acțiunii intentată de Elena Marinescu, prin care se solicită revizuirea dreptului de succesiune și a cotei de moștenire ce-i revine cumnatului, fiului reclamantei și reclamantei de pe urma decesului soțului acesteia. Intervenția procurorului și pledoariile avocaților au fost energice, la obiect, contribuind prin dovezile administrate în cauză la soluționarea pricinii de către instanță.

S-ar părea că acest proces e real. De fapt, e vorba de un proces experimental care a avut loc la Facultatea de drept din București, realizat în exclusivitate de studenții membri ai cercului științific de Drept civil, sub îndrumarea prof. dr. docent I. Stoenescu și conf. S. Zilberstein.

Această acțiune continuă inițiativa de mare succes în anii trecuți, dar neglijată în acest an: procesele experimentale. Așteptăm replica cercului științific de Drept penal.

Leon IANCOVICI

jubileu atletic universitar

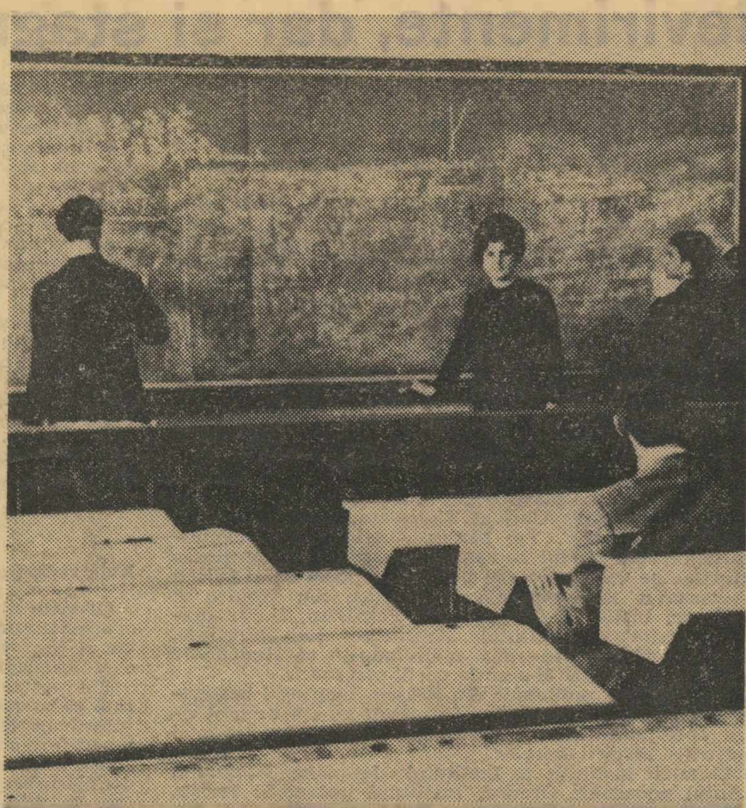
Zilele trecute pe Stadionul Republicii din Capitală s-a desfășurat cea de-a zecea ediție a campionatelor de atletism ale Universității bucureștene.

Peste 2500 de studenți au venit să încurajeze pe cei 700 de colegi ai lor care au luat startul în aproape toate probele atletice. Competiția a fost dominată de studenții Facultății de educație fizică a Institutului pedagogic, cîștigători în cele mai multe dintre probe.

Chiar dacă rezultatele nu ating un nivel valoric prea ridicat, ținem să consemnăm în aceste rînduri strădania comisiei sportive a comitetului U.T.C. din Universitate, care, în colaborare cu catedra de Educație fizică a reușit să organizeze o adevărată sărbătoare a sportului de masă studențesc.

Marius TUPAN

ACT ISTORIC DE CULTURĂ

Citiți în paginile 8—9

Reportajul realizat la tradiționalul carnaval al studenților arhitecți

În imagine: PARADA MĂȘTILOR

O lege a învățămîntului reprezintă în dezbaterea spirituală a unei națiuni un moment memorabil, de o excepțională însemnătate. Un astfel de document juridic sintetizează pe de o parte o multilaterală experiență didactică și educativă acumulată de-a lungul unei întregi etape istorice și fixează în norme și dispoziții coordonatele de viitor ale instrucției și educației tinerelor generații.

Semnificația actului politic, juridic și cultural investit în aceste zile cu votul Marii Adunări Naționale e cu atît mai mare cu cît se integrează într-un proces general de efervescență înnoitoare a tuturor compartimentelor vieții noastre economice și spirituale, proces care își are sorgintea în programul elaborat de cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român și în Directivele Conferinței naționale a partidului.

Legea ca atare reprezintă totodată chintesența juridică a propunerilor și opiniilor — nu mai puțin decît 10 000 — exprimate în marele referendum desfășurat pe timp de cîteva luni în presă, în adunările cadrelor didactice și ale beneficiarilor înșiși ai roadelor învățăturii — elevii din licee și studenții, ale organizațiilor de tineret. Expresie vie a modului larg, democratic, în care partidul și statul supun discuției maselor fiecare nouă măsură pe care urmează să o adopte, dezbaterea pe marginea Studiului privind dezvoltarea învățămîntului de toate gradele a fost înscrisă și pe ordinea de zi a recentei Plenare a C.C. al P.C.R., concretizîndu-și concluziile sub forma Directivelor aprobate, Directive care au stat la baza elaborării Legii.

Făcîndu-ne ecoul opiniei întregii studențimi, ale cărei cerințe legate de îmbunătățirea sub toate aspectele a procesului instructiv-educativ le-am exprimat nu o dată, salutăm cu tot entuziasmul acest eveniment.

Satisfacția noastră e mare, căci așa cum a subliniat tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, la Plenara C.C. al P.C.R.: „măsurile de îmbunătățire și organizare a învățămîntului superior vor asigura condiții corespunzătoare pentru crearea cadrelor necesare pentru activitatea productivă, pentru domeniul culturii cît și pentru cercetarea științifică. Este necesar să punem un accent mai mare pe măsurile de perfecționare a învățămîntului nostru superior — care are, de asemenea, o bună tradiție, și unde am avut și avem cadre de valoare, recunoscute și pe plan mondial, care s-au dovedit în stare să rezolve probleme deosebit de importante ale dezvoltării științelor".

Este adevărat, învățămîntul nostru dispune de numeroase cadre prestigioase și în momentul de față și de un cadru nou, Legea — care fundamentează conținutul și spiritul muncii de instrucție și educație care trebuie să se desfășoare în școala românească de toate gradele, deci și în cea superioară. Un asemenea spirit nou va determina desigur și un stil îmbunătățit de lucru al Ministerului Învățămîntului, al tuturor celor chemați să realizeze deziderațele superioare exprimate de partidul și statul nostru față de pregătirea tinerilor fii ai națiunii socialiste.

Legea definește cu claritate obligațiile și drepturile de care beneficiază studenții, între care și posibilitatea de a-și exprima prin intermediul organizațiilor lor, U.T.C. și U.A.S.R., doleanțele și opiniile privitoare la îmbunătățirea procesului de învățămînt. Prevederea aceasta din urmă, o dată legiferată, ne dă convingerea că însăși contribuția revistei noastre în această direcție poate fi în mod considerabil ridicată, întrucît, așa cum e de așteptat, toate punctele de vedere judicioase vor forma obiectul atenției și măsurilor conducerii Ministerului Învățămîntului și a rectoratelor și decanatelor.

Certitudinea aceasta ne dă și mai mult sentimentul că eforturile noastre au o nobilă finalitate. De aceea ni le vom și spori în mod simțitor.

„VIAȚA STUDENȚEASCĂ"

PRO DOMO

Începem acum un dialog a cărui prezență se impunea mai de mult în paginile revistei noastre. Necesitatea lui e reclamată nu numai de obligația de a da un răspuns corespondenților, lucru realizabil și realizat prin intermediul poștei, ci, înainte de toate, de o anumită psihologie a cititorului, corespondent sau nu, ce simte în acest dialog pulsul opiniei pe care o investighează revista.

Tot în cadrul acestei rubrici trebuie lămurite și anumite întrebări pe care și le pun corespondenții noștri în legătură cu virtuțile lor publicistice. Cu alte cuvinte, rubrica noastră trebuie să mai realizeze o selecție judicioasă și o îndrumare asemeni a celor care, indiferent de facultatea pe care o urmează, au chemare către scrisul ziaristic — întreprindere îndeajuns de dificilă, pentru că, în mod firesc, la această vîrstă a efervescenței ideilor fiecare student este (sau ar trebui să fie) un publicist virtual.

Există apoi o categorie importantă de corespondenți care nu nutresc nici un fel de ambiții publicistice, ci pur și simplu simt nevoia, pe deplin explicabilă și îndreptățită, de a căpăta un răspuns într-o problemă care-i frămîntă sau de a cere sprijinul unui organ de presă în ieșirea dintr-o situație dificilă.

Fără îndoială că nu întotdeauna pot fi satisfăcute cu promptitudine toate aceste doleanțe cu care cititorul ni se adresează, aceasta din simplul motiv că uneori satisfacerea lor ține de factori extraredacționali. Posibilitatea de a ne afla și în asemenea impasuri nu ne dezarmează.

Din toate aceste considerente profesionale și etice ne și angajăm să purtăm acest dialog, îndeplinind nu numai o îndatorire pe care funcția noastră ne-o conferă, ci reluînd o activitate pe care am îndeplinit-o cu devoțiune la „Luceafărul" unde, cu ani în urmă, continuînd generoasa tradiție încetățenită de Mihu Dragomir, susțineam o poștă a redacției.

Dialogul nostru debutează într-un moment cînd pulsul opiniei, care gravitează în jurul revistei, este în creștere. Un cititor bucureștean care semnează Florian C., T.C.M., grupa 629 C, pune aceasta pe seama sporirii numărului de pagini, inserînd telegrafic cîteva rînduri pe o carte poștală ilustrată : „Iată, în sfîrșit, cum patru pagini au reușit să scoată la lumină o revistă... Felicitări pentru toate articolele apărute în REVISTA NOASTRĂ".

Înțelegem clipa de entuziasm care a inspirat această generozitate și, ca atare, nu ne închipuim că chiar pentru „toate articolele" merităm felicitări.

Tot un politehnist, cititor consecvent al revistei, după cum ne asigură, ține să-și exprime „unda de mulțumire" care-i străbate inima la concertele simfonice bilunare ale Filarmonicii, numite de dînsul manifestări sărbătorești : „Privesc în jurul meu și văd unele scaune goale, văd oameni care, în mare parte, nu sînt dascălii noștri pe care i-am invitat la concert pentru a strînge relațiile de respect și prietenie bine înțeleasă, pe care le-am clădit în orele de curs și seminar".

Fenomenul e într-adevăr întristător, stimate coleg, și, precum ați remarcat într-un număr trecut, cronicarul nostru muzical, Cristian Mihăilescu, semnalîndu-l, pleda tocmai pentru cauza pe care o susțineți și dv. : o apropiere mai mare de muzică.

Sînt apoi cîteva corespondențe care conțin știri ce și-au pierdut actualitatea, dar care relevă dorința și, în bună măsură, chiar o anumită dexteritate a unor studenți de a activa în calitate de corespondenți ai revistei (Emil Talianu — Suceava, Dragomir Theodor — București, George Nicolae-Podișor — București, Gheorghe I Gh. — București, Leon Iancovici — București). Ce putem să le adresăm mai convingător acestor prieteni ai noștri decît cuvintele lui Ion Heliade Rădulescu : „Scrieți băieți, numai scrieți !"

Deocamdată atît.

Niculae STOIAN

P.S. :

Nu însă toate opiniile sînt „pro domo". Iată că, recent, directoarea complexului „6 Martie" al Universității bucureștene, Sasu, a interzis pur și simplu unui redactor al revistei noastre și unui corespondent al Radioteleviziunii să participe la o manifestare organizată la clubul studențesc, clamînd grijulie, cu aerul unei măicuțe de la un pension confesional : „Lăsați-ne studenții singuri ! N-avem nevoie de controale, de popularizare, de nimic !" Gestul e mai mult decît reprobabil și, din păcate, reflectă o mentalitate pe care am mai întîlnit-o la unii lucrători din serviciile administrativ-educative (?!) ale Universității din București. Poate că ni se explică de către conducerea Universității cum e posibilă o asemenea reacție față de presa studențească.

N. S.

Căminele fruntașe pe țară

S-a încheiat concursul anual pentru stabilirea „Căminului studențesc fruntaș pe țară", concurs organizat de Ministerul Învățămîntului și Comitetul Executiv al U.A.S.R.

In urma constatărilor pe teren ale reprezentanților celor două foruri, a fost stabilit următorul clasament :

Premiul I — căminul nr. 7 al Institutului agronomic din București ; căminul nr. 14 al Universității din Cluj.

Ambele cămine sînt locuite de studente. *Premiatele vor beneficia de cîte 150 de locuri în excursii de două zile, precum și de obiecte în valoare de 6 000 lei pentru fiecare cămin.*

Premiul II — căminul nr. 1 Tg. Copou al Universității din Iași ; căminul Institutului pedagogic din Baia Mare.

Ambele cămine sînt mixte (băieți și fete). *Premiul constă în cîte 100 de locuri în excursii de două zile și obiecte în valoare de 4000 lei pentru fiecare cămin.*

Premiul III — căminul C al Institutului politehnic Galați ; căminul „30 Decembrie" al Universității din Cluj.

Ambele cămine sînt locuite de studente. *Premiul constă în cîte 50 de locuri în excursii de două zile și obiecte valorînd 2 000 de lei pentru fiecare cămin.*

Mențiunea specială a juriului a fost acordată căminului nr. 3 — studente — al Institutului pedagogic din Brașov.

Au mai fost remarcate prin ordine și curățenie căminele nr. 6 al Universității din Iași, nr. 12 al Universității din Timișoara, nr. 1 al I.M.F. Tg. Mureș, căminul A — complex Grozăvești — al Universității București, căminele institutelor pedagogice din Oradea și Constanța.

Remarcăm activitatea susținută a tuturor comitetelor studențești din căminele menționate, a studenților locatari și a unor directori educativi ca : Silvia Florea (București), Maria Liteanu (Cluj), Traian Ghîndaru (Iași), Letiția Pintea (Baia Mare), Ioan Răduț (Galați) și alții.

După majorarea alocației de hrană a studenților

Revirimente, dar și stagnări nepermise

În perioada care a trecut de la apariția Hotărîrii Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri, privind sporirea alocației de hrană pentru studenții bursieri, Ministerul Învățămîntului împreună cu C.E. al U.A.S.R. au luat o serie de măsuri pentru aplicarea acesteia.

Astfel, s-a organizat o consultare largă a studenților care servesc masa la cantine, pentru a ține seama de propunerile lor, s-au elaborat și transmis instituțiilor de învățămînt superior și consiliilor U.A.S. (A.S.) sarcinile ce le revin pentru îmbunătățirea muncii în acest domeniu, s-a trimis conducerilor institutelor un număr de 30 meniuri orientative care să fie folosite în cantinele studențești în această perioadă, precum și o împărțire orientativă a noii alocații pe cele 3 mese zilnice.

Din controalele efectuate și din informările primite s-au desprins următoarele concluzii :

● În toate instituțiile de învățămînt superior au fost luate măsuri concrete pentru găsirea celor mai bune soluții de rezolvare a acestei probleme. Se poate aprecia ca pozitivă activitatea depusă de A.S.E., Institutul politehnic și Institutul de arte plastice din București, institutele din centrele universitare Cluj și Timișoara, Institutul agronomic Iași și I.M.F. Tg. Mureș. O situație cu totul nepermisă privind modul în care s-a rezolvat diferențierea meniurilor pe cele 2 alocații principale (12,50 lei și 10 lei) s-a constatat la institutele pedagogice din Oradea și Baia Mare, Institutul de mine din Petroșani, Universitatea din Craiova și Institutul agronomic din București, unde meniurile sînt identice, motivîndu-se că studenților cu alocație de 12,50 lei li s-ar da porții mai mari.

● La Institutul politehnic din Brașov, Institutul pedagogic Constanța și Universitatea București nu s-a acordat atenția corespunzătoare aprovizionării cantinelor, și nici pregătirii și servirii meselor.

● La unele institute, ca Institutul de mine Petroșani, Institutul pedagogic Oradea, Institutul pedagogic Bacău, Institutul pedagogic Constanța, nu s-a simțit o îmbunătățire corespunzătoare a hranei și din cauza lipsei de personal calificat, iar la alte institute, ca A.S.E. și Institutul de construcții din București, meniurile sînt aceleași pentru toate cantinele ; comitetele studențești sînt lipsite de posibilitatea de a participa la întocmirea meniurilor.

● În general, s-a observat tendința multor institute în procurarea pentru masa de dimineață a unor alimente scumpe (șuncă presată, mușchi țigănesc etc.), fapt ce face ca suplimentarea alocației să nu fie folosită rațional.

● La unele cantine (Bacău, Oradea și Petroșani) cu colț dietetic, pentru cei 2 lei în plus pe zi de cele mai multe ori se servește doar pîine albă, restul meniului fiind cel comun.

● La Institutul de mine din Petroșani, deși personalul cantinei este foarte slab calificat, calitatea meniurilor fiind de cele mai multe ori necorespunzătoare, serviciul pentru probleme sociale studențești nu a luat nici un fel de măsuri.

● La cantina Institutului pedagogic din Baia Mare în ziua de 6 mai s-au găsit în frigiderul de produse lactate 40 porții de carne și 15 prăjituri din ziua precedentă, 300 gr. unt și 4 kg brînză care nu au putut fi justificate. Tot în acest frigider erau păstrați circa 7 litri de țuică ai administratorului cantinei. De asemenea, s-au mai găsit 3 litri ulei și 3 kg. costiță care au fost scoase din magazie în plus față de alimentele trecute în fișă, iar din 20 litri de lapte care trebuiau să intre în meniu în ziua precedentă s-au făcut cca. 4 kg. de brînză, deși cantitatea respectivă apărea în lista de alimente din ziua precedentă ca fiind consumată.

● Administrația Institutului pedagogic din Constanța a declarat că în acest an nu va face absolut nici un fel de conserve pentru iarnă pe motiv că nu are unde să le depoziteze, iar conducerea institutului nu ia nici o măsură pentru construirea beciului care este proiectat.

● Deși asociațiile studenților și-au făcut simțită mai mult prezența în cantine în această perioadă, nu se poate aprecia că activitatea lor s-a ridicat la nivelul sarcinilor ce le revin. (Universitatea, I.M.F., institutele de Construcții și Arte plastice din București, institutele pedagogice din Suceava, Bacău, Oradea, Baia Mare, Constanța, Institutul de mine din Petroșani etc.). La Institutul de mine din Petroșani și Institutul pedagogic din Constanța organele de asociație pretind că nu pot să intervină, de teama conducerilor institutelor !

● În multe cantine lipsesc încă studenții de serviciu : Universitate, I.M.F., Institutul de construcții București, institutele pedagogice din Suceava, Bacău, Baia Mare, Constanța etc.

Iosif URS

Nota redacției

O parte din constatările de mai sus demonstrează preocupările susținute din majoritatea institutelor țării pentru o deservire atentă, corectă și îngrijită a studenților care iau masa la cantine.

Din păcate un alt grup de constatări, deloc puține, arată că administrațiile unor cantine studențești nu au înțeles importanța sarcinilor ce le revin în asigurarea bunei deserviri a studenților.

Așa cum s-a arătat, în unele centre universitare studenții nu beneficiază practic de mărirea alocației de hrană, fapt de care se fac vinovate nu numai administrațiile cantinelor, ci și conducerile institutelor respective.

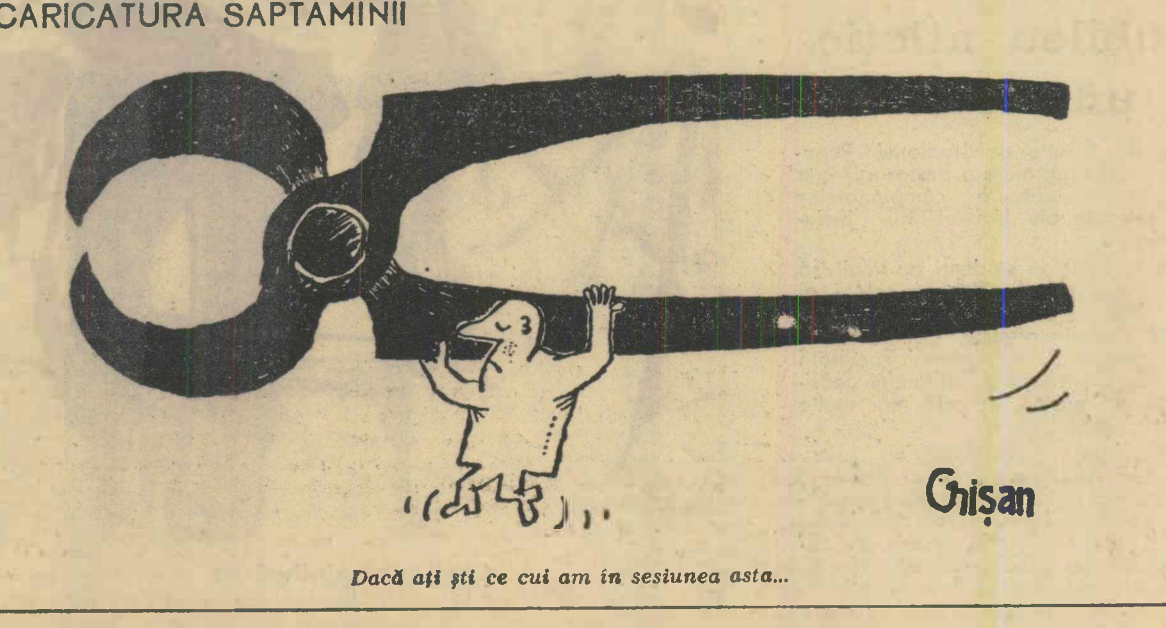
În majoritatea acestor cazuri e vorba, desigur, de neglijență sau de indolență și incapacitate organizatorică. În unele locuri însă situația existentă ne face să bănuim reaua intenție și tendința de căpătuială a unor administratori și a altor lucrători care deservesc cantinele studențești.

Cum poate fi tolerată, spre exemplu, situația descoperită la Baia Mare, ce păzesc acolo asociația studenților, controlul obștesc și serviciul pentru probleme studențești al Institutului pedagogic ? De ce nu iau imediat măsurile radicale ce se impun ?

Dau de gîndit și aspectele negative sesizate în alte centre universitare. La Oradea, Succeava, Constanța, Bacău și mai ales la Petroșani în cantinele studențești se petrec lucruri ciudate, organele de control obștesc ale asociațiilor studențești nu își îndeplinesc atribuțiile, iar atunci cînd încearcă să o facă se exercită asupra lor tot felul de presiuni, sînt intimidate ! Cerem organelor de resort din Ministerul Învățămîntului și U.A.S.R., asociațiilor studenților din toate centrele universitare vizate să ia de urgență măsurile care se impun, să intensifice controlul obștesc în cantinele studențești și să vegheze atent ca factorii responsabili de buna deservire a studenților în cantine să-și îndeplinească la cel mai înalt nivel obligațiile ce le revin.

Mai ales că apropierea sesiunii reclamă o sporire a eforturilor în acest domeniu.

CARICATURA SAPTĂMÎNII

Dacă ați ști ce cui am în sesiunea asta...

STATORNICIA ARTEI

CONVORBIRI

La 60 de ani împliniți zilele trecute, ION VLASIU este încă veșnicul debutant care nu se poate decide pentru ochiadele aruncate de muze. Sculptura, pictura și literatura ar părea că-l torturează veșnic cu dilema alegerii. Nu-i adevărat. Artistul face totul senin, calm, complementar, pentru el exprimarea prin artă e o respirație necesară. Însă impresia de veșnic debut o dă prospețimea constantă a imboldurilor. Iată de ce am ales cele cîteva întrebări de mai jos, legate de trăsăturile care știm că-l interesează pe Ion Vlasiu: statornicia artistică, izvoarele ei privite prin prisma temperamentului regional, național, a naturilor ei istorice și legendare.

— Cum definiți și cum explicați noțiunea de constanță artistică ?

— Poți fi constant ca artist dacă nu ești nestatornic ca om. Nu e o metodă, nici un principiu cel puțin, e simplă ținută civică, onestă, după părerea mea. Să nu dezmințim bunele gînduri cu care semenii ne întîmpină ; cel puțin unii simt de la început buna credință cu care artistul tînăr pornește la drum. E primul semn de dragoste pe care societatea ți-l dă. Cu un dram de perspicacitate, artistul întrevede în acest semn virtuțile umane ale societății. Restul e muncă și așteptare răbdătoare, uneori luptă fățișă cu potrivniciile. Cînd ai asentimentul celor buni, e frumos să lupți : fiecare lucrare e o bătălie cîștigată. Frumusețea ei stă în cît ai putut exprima încrederea, speranța că poți lărgi mereu drumul spre oameni. Opera de artă nu este un scop în sine, ci un mijloc de apropiere între oameni. Dacă gîndul acesta e viu în lucrările pe care le facem, ele se completează una pe alta și se dovedește pînă la urmă ceea ce pare îndoielnic la început : că ești sincer și constant în omenia ta, în ideile și sentimentele tale.

— Care vi se pare exemplul cel mai concludent, din cultura noastră, de constanță artistică ?

— Dacă sînt cu totul spontan, citez numele unui poet... De altfel, mult înainte de-a începe să sculptez, am scris poezii și încă de atunci am fost impresionat citindu-l pe Eminescu.

Impresia de întreg pe care o ai cunoscîndu-i opera vine fără îndoială din consecvența spirituală a poetului. Chiar în contradicție cu sine, Eminescu rămîne constant pe cîteva coordonate esențiale : iubește omul și îl învață să iubească, chiar dacă uneori se îndoiește de valoarea perenă a iubirii ; iubește statornic patria și biciuiește vijelios pasivitatea, nesimțirea, trădarea. Chiar în apoteoză metafizică, el umanizează un astru, situîndu-se în strălucire, simbol al nemuririi omului, trecut prin toate treptele vieții agitate.

N-avem artiști mari ca Eminescu, dar pe coordonate mai simple inspirația multora s-a exteriorizat constant.

— Ați putea defini spiritul specific artei transilvănenilor ?

— Ardelenii nu sînt niciodată formaliști. Relația conținut-expresie se dezvoltă în opera lor totdeauna pe necesități interioare, meditative. Nu sînt lipsiți de simțul formei, dar accentul cade totdeauna pe substrat. Sînt realiști și uneori izbutesc să evoce cu putere epică unele teme. Fără îndoială, exemple concludente găsim tot în literatură. Artele plastice oferă exemple mari în folclor.

Sculptura și pictura modernă sînt tinere în Ardeal, sub vîrsta unui secol. Sînt totuși artiști cu o operă caracteristică : Romulus Ladea e un exemplu de statornicie cu rezultate mai ales în portretul de caracter ; l-aș asemăna cu Rebreanu sau cu Cotruș. Ca și ei, a fost obsedat de profilul eroic al omului.

Catul Bogdan, Aurel Ciupe, Anastase Demian sînt reprezentanți de mare prestigiu, pionieri ai artelor plastice moderne în Ardeal. Alți sculptori și pictori mai tineri, mulți dintre ei elevi ai acestor maeștri, lărgesc cadrul vizionar, introducînd aspecte și probleme noi în artă. Nicolae Brana, Eugen Gîscă, Alexandru Ilea, Vida Geza, Virgil Fulicea sînt personalități distincte. În opera lor, gîndirea cu intuiția se racordează estetic, cu accent pe conținut, uneori intimist, ca la Eugen Gîscă, sau social-politic, ca la Nicolae Brana sau Vida Geza. Alții, mai tineri, pictori, sculptori sau graficieni, formați în anii puterii populare, se încadrează în mișcarea artistică a țării cu reală contribuție estetică. La Cluj, Baia Mare, Tg Mureș, la Sibiu și Brașov, în toate orașele Transilvaniei sînt talente viguroase. Împreună cu artiști de alte genuri, literați, muzicieni, actori, compun un front cultural bine închegat, iar rezultatele sînt neîndoielnice.

— O paralelă cu specificul luptătorilor ardeleni ?

— Convingerea mea este că oamenii care se nasc în aceleași locuri au înclinații asemănătoare. Evident, condițiile istorice schimbîndu-se, spiritul omului se pliază în direcția acestor schimbări.

Vorbind despre luptătorii ardeleni ale căror nume constituie trepte ale istoriei noastre, ne întoarcem mult în urmă. Se așează între noi și ei o distanță mare, totuși pot spune că prezența eroilor noștri, luptători cum îi numești dumneata, e vie în preocupările noastre. Nu putem crea înafara istoriei. Și plasticienii, ca și scriitorii, sînt constant preocupați de trecut. Aș putea spune chiar că valențele istorice primează în preocupările lor artistice. Dimensiunea trecutului dă prezentului o certitudine care se traduce în artă ca adîncime.

Eroii ultimelor secole, începînd cu Horia, sînt evocați în artă ; această preocupare cred că a stimulat portretul de caracter, atrăgînd artiștii spre necesitatea formei originale.

Am învățat, unii mai mult, alții mai puțin, de la acești înaintași respectul pentru coordonatele etice, sociale și politice care s-au dovedit esențiale în lupta poporului pentru progres și civilizație.

Eu cred, ca și alții, că artistul nu începe, ci continuă un drum, lărgindu-l. Iancu, Bărnuțiu, Micu Klein, Petru Maior au fost nu numai oameni de spirit, ci luptători gata de sacrificiu pentru idealurile umaniste ale națiunii. Gratuitismul estetic care bîntuie epoca noastră, luxuriant, distractiv uneori (cînd nu e cu totul frivol), e privit de ardeleni ca o curiozitate.

— Explicați-ne dialectica spirituală ce v-a condus la abordarea treimii de arte pe care o practicați (ordine, impulsuri interioare, subordonarea uneia față de alta, paritate etc.).

— E greu să răspund la atîtea întrebări într-un interviu scurt. Poate nu greșesc dacă spun că înclinarea spre mai multe preocupări e țărănească. Bunicul meu, pe lîngă plugărie, nu ezita să practice toate meseriile tangente cu nevoile gospodăriei. Era și dulgher, și cojocar, și cizmar, și fierar. Numai duminica nu lucra. În duminici și sărbători citea cărți și gazete, discuta problemele vieții, chiar și ale morții. De la el am deprins gustul cititului și al cioplitului. Dragostea pentru culori ține de viața în natură, toți țăranii au simțul culorii. Studiile de mai tîrziu m-au ajutat să dezvolt aceste înclinări deprinse în copilărie.

Intre a scrie, a picta sau a sculpta nu sînt contradicții de fond — toate își au rădăcina în eul nostru. Deosebirile sînt de formă. Modurile de expresie, organizarea tehnică diferă radical; sînt necesare simțul selecției, o anumită inteligență coordonatoare. Mai greu mi se pare să poți domina timpul, să-l folosești cu asentiment, adică să nu lucrezi rigid. Iarna, de exemplu, nu mă atrage plastica. Îmi place să citesc, să scriu. Scrisul mă atrage prin precizia noțiunilor implicate în cuvinte, prin largul cîmp de evocare pe care-l cuprind, ca și prin puterea lor de a transmite un conținut intelectual.

Pictura orchestrează o imagine, o încarcă de sensuri sensibile. Este mai apropiată de virtualitățile poeziei, mai ales pictura de șevalet. Sculptura merge înspre evocări epice, ca și proza, desigur urmînd legi specifice dictate de materie, de spațiu etc.

La început încurcam sensurile, apoi, cu timpul, s-au lămurit întrucîtva. Cînd orizontul problematic care te solicită e complex, scrisul pare mai promițător pentru actul creației. Sculptura ajunge la sinteze expresive printr-un proces de eliminări succesive ; tehnica e lentă, uneori chiar monotonă. Un temperament exaltat se simte mai în largul său în pictură. Materia cromatică solicită o meserie a prospețimilor gestice. Vibrația, ritmicitatea grafică a suprafețelor sînt esențiale. Scrisul înlănțuiește ideile, împletește aspecte conflictuale, stimulînd în prim plan inteligența cititorilor, reflecția spirituală.

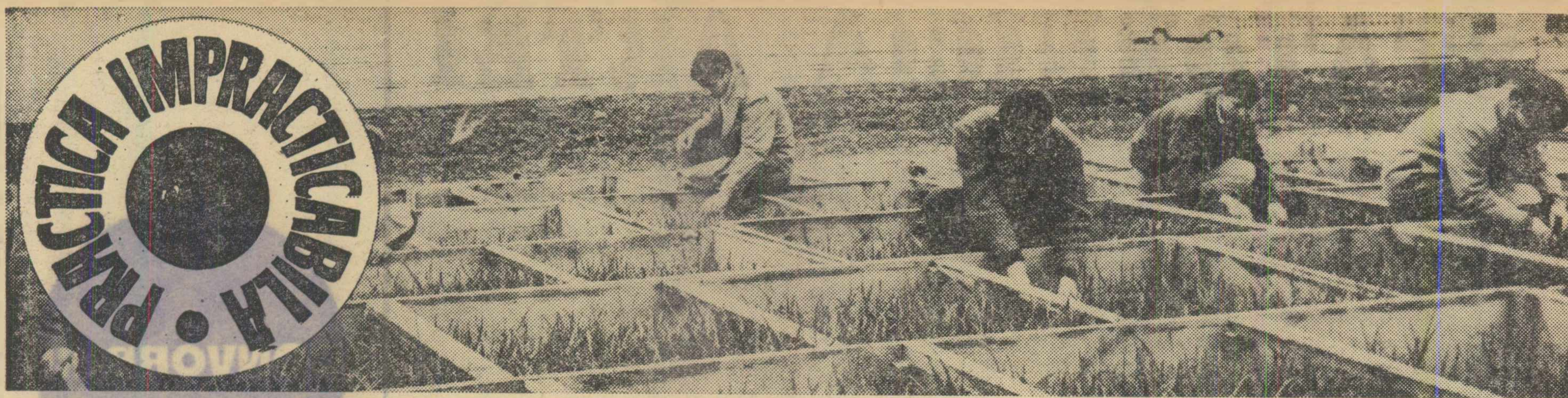
Scriind îți descoperi resurse intelectuale nebănuite, aș zice că anonimatul intim se luminează cîte puțin ; uneori revelația e bruscă, plină de surprize. Cîmpul cantitativ al acestor bucurii e mai restrîns în sculptură.

Se pot spune multe, unii vor avea alte păreri. Creația are legi intime, uneori greu de explicat, poate e de ajuns dacă le simți și te poți integra.

★

Vă mulțumim pentru această profesiune de credință, care într-un fel le luminează pe cele mai vechi și implicite, vă mulțumim și LA MULȚI ANI.

Romulus RUSAN

Abordarea subiectului „practica în producție" în cadrul unei facultăți de agricultură implică o raportare strictă la specificul facultății, la activitatea directă pe care studenții o vor desfășura după absolvire.

Și pare ciudat că acest „curriculum vitae" al pregătirii lor se constituie într-o problemă nerezolvată. Ne propunem să urmărim cristalizarea unui sistem de opinii ale cadrelor didactice și studenților Facultății de agricultură din Craiova, opinii care converg spre o concluzie unică : ÎN ANUMITE LIMITE, PRACTICA STUDENȚILOR AGRONOMI E ÎNCĂ O DISCIPLINĂ IMPRACTICABILĂ.

Monotonia zilelor de vară

Nu, nu e un titlu de roman. El se referă la perioade ca 4 august — 31 august, cînd studenții anului al III-lea, „amplasați" într-o etapă de descreștere a curbei muncilor, nu au aproape nimic de făcut.

E liniște ca într-un sezon de băi la Marienbad și soarele arde zadarnic și nu se învață nimic și expresia „sîntem în practică de deprindere" e mai mult o vorbă goală.

14 iunie — 3 august — zona de practică a anului al doilea înglobează prea puține munci agricole. Recoltatul griului și castrarea porumbului „țin afișul" aproape o lună. Observarea și inițierea în aceste munci se fac practic în 10—14 zile. Apoi se repetă, se repetă exasperant.

Se pare că acest punct al discuției e puțin controversat. Există totuși și acum o varietate a muncilor : „A fost o perioadă în care am strîns baloți de paie de pe cîmp, am adunat crengile căzute din livada gospodăriei" (Taloi Ion, Tănase Ion — anul al III-lea).

Aceste munci necalificate nu servesc însă cu nimic scopului practicii, viitorul agronom nu poate învăța nimic din „căratul baloților de paie" !

Singurul criteriu care le-ar justifica ar fi acela al menținerii condiției fizice.

Cele mai multe unități în care se realizează practica sînt unități cu profil unic, de obicei cerealier. Aici pregătirea studenților se realizează unilateral. Efectuarea unei practici model la stațiunea experimentală Șimnic sau la ferma didactică experimentală a institutului de la Banu-Mărăcine, care au diverse sectoare, a demonstrat, dacă mai era nevoie, utilitatea angrenării studenților în activități complexe care să transmită un număr mare de cunoștințe și deprinderi.

Cîteva opinii ale studenților oferă concluzii și sugestii pentru această discuție.

„Studentul e un muncitor oarecare, fără calificare" — Udrescu Nicolae.

„Ar fi necesar ca în practică să putem urmări și campaniile de semănat. Nu există specialiști numai în recoltat"... — Zidaru Ion.

„Trei ani lucrăm ca muncitori necalificați, iar în anul al IV-lea trecem direct la practica de conducere pentru proiectul de diplomă. Ar fi necesară o perioadă intermediară, în anul al III-lea, pentru inițierea în conducere" — Stelea Constantin.

„Ce învățăm intr-o lună, am putea învăța în două săptămîni" — Stupanu Ion.

Munca patriotică, altfel

S-ar părea că fixarea muncii patriotice de o lună de la 1 octombrie la 1 noiembrie pentru studenții anului I de la Facultatea de agricultură răspunde unor necesități ale unităților agricole. Și totuși...

În toamna lui 1967, G.A.S. Jiana și G.A.S. Breasta nu aveau nevoie de studenți pentru muncile de toamnă. Studenții trimiși acolo au fost folosiți pentru munci la care nu se putea realiza norma (ca recoltarea fructelor căzute). În aceste condiții nu se putea acoperi nici măcar costul mesei. După trei săptămîni, G.A.S. Breasta i-a trimis înapoi pe studenți, pentru că nu le mai putea oferi nimic de lucru. Dar hotărîrea fermă a Consiliului Superior al Agriculturii i-a obligat să rămînă pînă la capăt în locul unde „nu se întîmpla nimic" și nu se făcea nimic. S-ar putea organiza această activitate în perioadele de vîrf în care studenții pot contribui efectiv la reușita muncilor și s-ar putea renunța la folosirea studenților la munci refuzate de muncitori angajați pentru că aici nu se poate realiza nici norma minimă.

Munca patriotică din luna octombrie decalează întreg programul universitar al anului I. Sesiunea se deplasează spre vacanța studențească normală și studenții agronomi ajung mai tîrziu în taberele de iarnă.

În loc de concluzii...

...vom exprima cîteva idei desprinse dintr-o discuție cu tovarășul prorector al Universității craiovene, prof. dr. docent Mircea Oprean.

Pentru soluționarea problemei practicii e necesară orientarea centrelor de practică în stațiunile experimentale sau în unitățile agricole complexe.

S-ar putea organiza în anul I o practică de deprindere prelungită pe perioada unui semestru — așa cum se făcea cu cîțiva ani în urmă — asigurîndu-se și o practică de laborator ; ideal ar fi ca laboratoarele să fie plasate în centrul unor unități de practică. Această continuitate ar duce la parcurgerea unei mari porțiuni din ciclul muncilor agricole, la formarea unei baze pentru însușirea cunoștințelor teoretice, ar da un profil normal anului universitar.

Dacă nu se pot realiza aceste deziderate, pentru condițiile actuale, comprimarea perioadelor de practică este necesară.

Ar fi normal ca munca patriotică să se efectueze numai atunci cînd poate fi într-adevăr utilă și în unitățile în care e neapărat cerută. Trebuie depășită această fază de formalism care răpește atributele laturii educative a muncii patriotice.

Cînd toate întrebările legate de organizarea activității practice în facultățile de agricultură — întrebări ce pot fi grupate în trei capitole : Unde ? Cînd ? Cum ? — vor primi un răspuns adecvat, cînd aceste răspunsuri vor fi „aplicate în practică", va înceta valabilitatea paradoxului surprins la Facultatea de agricultură din Craiova, paradoxul „practicii impracticabile".

N. D. FORTUNESCU

Pragul de sus al colegilor noștri absolvenți

O serie de anchete și puncte de vedere exprimate între altele și de gazeta noastră au scos în evidență o serie întreagă de modificări, sugestii și propuneri care se impun în ce privește actualul sistem de practică în producție al studenților de la facultățile cu profil tehnic. A fost mai puțin dezbătută însă (și în mod cu totul sporadic) problema încadrării propriu-zise a absolvenților în producție, felul în care își desfășoară aceștia activitatea în producție în perioada stagiaturii și în cea imediat următoare, măsura în care pot fi valorificate toate potențele creatoare ale tinerilor ingineri potrivit specializării fiecăruia etc. Pentru a veni cu cîteva aspecte concrete ale stării de fapt și pentru a crea premisele unor discuții interesante și utile în acest sens, am adresat mai multor ingineri, absolvenți din ultimii ani, întrebarea:

VA REALIZAȚI CA SPECIALIȘTI ?

Primele răspunsuri ni le-au dat doi ingineri de la Combinatul de industrializarea lemnului din Suceava.

CONSTANTIN GÎRNEȚ, absolvent 1966, Facultatea de industrializarea lemnului, I.P. Brașov : **Dintr-un anumit punct de vedere, noi, cei repartizați la C.I.L. Suceava am fost foarte avantajați datorită faptului că dimensiunile și dotarea materială a combinatului ne creează din plin posibilitatea afirmării în cercetarea științifică de producție. C.I.L. are un laborator foarte bun în care putem efectua cercetări încă din perioada stagiaturii.** Rămîne o problemă deosebit de importantă însă, aceea a practicii. Eu am făcut parte din promoția cu șase luni de practică și totuși nu pot spune că m-am familiarizat pe deplin cu producția încă de atunci. Acum, din cîte știu, s-a micșorat perioada de practică. Cred că, dimpotrivă, mărirea ei, mai ales în ultimii ani de facultate, ar fi cel mai bun mijloc care să premeargă unei încadrări „perfecte" în producție, la întregul potențial al absolventului. O practică mai îndelungată, trăită zi de zi printre muncitori — viitorii tovarăși de muncă — ar înlătura și reținerile, rezervele (și deseori neîncrederea) cu care tînărul specialist este privit la sosirea (și după sosirea) la locul de muncă, de către muncitorii cu mai multă experiență.

TEODOR SUMĂNARU, absolvent 1966, Facultatea de chimie industrială, secția de celuloză și hîrtie : **Fiecare absolvent intră în producție cu multe „vise". Dar realizarea lor este uneori greu de atins, dacă nu chiar imposibilă. Realizarea ca specialist își are baza, în ultimă instanță, numai și numai pe legătura dintre teorie și practică, adică dintre ceea ce se studiază în facultate și ce oferă contactul direct cu realitatea, cu producția. În facultate nu se studiază aproape de loc industria lemnului. Judecînd după faptul că numai producția de mobilă într-un procent de peste 30 la sută depinde de chimie, apare clară, de pildă, nevoia studierii în facultățile de chimie industrială a lacurilor (mai ales a celor noi) folosite în procesul producției de mobilă.**

O altă observație, pe care aș dori s-o fac în legătură cu relația dintre facultate și producție, privește aspectul oarecum „administrativ" al problemei. În practica studenților ar trebui să se acorde atenție și studiului concret al relațiilor dintr-o întreprindere, în fapt simple, dar necunoscute și care răpesc o mare parte din timpul propriu-zis afectat producției. **În munca de cercetare, deosebit de importantă pentru ramura în care lucrăm noi, ar trebui antrenați toți (sau aproape toți) inginerii. Experimentările pe care le facem, aplicîndu-le direct în producția industrială, pot fi cu mult îmbogățite printr-o participare mai largă de specialiști și din afara laboratorului. Concepția că de cercetări trebuie să se ocupe numai laboratorul „specializat" al întreprinderii o consider depășită. În mișcarea de inovații trebuie antrenați toți inginerii (și cu atît mai mult se cere aceasta inginerilor tineri stagiari sau nestagiari). De altfel, prin organizarea unui „lectorat tehnic" inginerii, tehnicienii și economiștii ținem periodic ședințe de comunicări prin care fiecare specialist informează asupra problemelor, sugestiilor și propunerilor care interesează combinatul, apoi acestea se discută și, dacă sînt considerate eficiente, se trece imediat la aplicarea în producție.**

Un factor deosebit de important care concură la realizarea ca specialiști a inginerilor de la C.I.L. Suceava este și schimbul de experiență, căruia i se acordă un loc de bază în activitatea combinatului. Asemenea schimburi de experiență (cu C.I.L. Gălăuțaș, Rm. Vîlcea sau Sighet, efectuate pînă acum) au adus o puternică informare și bază de discuție în cercetare.

ALEXANDRU GRIGORAȘ, absolvent 1965, Facultatea de mecanică Timișoara, Șantierul de construcții 420 Botoșani : **Fără îndoială că încrederea conducerii șantierelor acordată tinerilor absolvenți este pentru aceștia cel mai bun stimulent pentru sporirea interesului lor în producție. Dar, din păcate, în multe locuri, absolvenții sînt privați de această încredere nu numai de inginerii mai vechi, dar și de muncitorii cu experiență. Stabilirea unui climat de colaborare între specialiștii mai vechi și tinerii absolvenți poate crea de la început premisele unei munci de creație fructuoasă și pentru ingineri și pentru șantiere.**

ALEXANDRU SIRION, absolvent 1965, Facultatea de construcții Iași, Șantierul de construcții 420 Botoșani : **Un aspect discutabil încă și în legătură cu care s-au luat prea puține măsuri și s-au semnalat prea puține inițiative din partea conducerii facultăților mai ales**, este acela al coeziunii care trebuie să existe între cercurile științifice studențești și producție. Așezarea întregii activități a cercurilor științifice pe probleme legate direct de producție prin lucrări, cercetări practice și anchete pe teren, lucrări „pe viu" sînt poate cea mai nimerită formă de familiarizare cu problemele șantierului.

Anchetă realizată de Florin POPA

Studenţii şi revoluţia de la 1848

Mişcarea pentru dreptate socială, libertate naţională a însufleţit veacuri de-a rîndul poporul român, dîndu-i putere şi vigoare în înfruntarea vicisitudinilor istoriei în această parte a Europei.

Tineretul entuziast, căutător şi iubitor de idealuri nobile s-a cuprins mereu în rîndul acestei mişcări novatoare. La începutul secolului trecut şi mai ales după înăbuşirea mişcării lui Tudor Vladimirescu se căutaseră noi forme de organizare a luptei pentru răsturnarea rînduielilor învechite şi instituirea unei vieţi noi. Generaţia tînără din şcolile din ţară şi din străinătate, dornică de cultură şi progres, a îmbrăţişat cu dăruire imperativele majore ale înflăcăraţilor ani ai revoluţiei. Un centru principal al activităţii revoluţionare a tineretului patriotic român s-a stabilit la Paris şi pentru că tocmai Franţa se bucura de un regim care permitea existenţa organizaţiilor politice străine, aici se stabilesc legături de colaborare cu societăţi revoluţionare din alte ţări care urmăreau scopuri de emancipare socială şi naţională.

Studenţii din Moldova şi din Muntenia audiau pasionaţi la Paris cursurile lui Jules Michelet, Edgar Quinet şi ale poetului Adam Mickiewicz, profesori la College de France de o mare influenţă în rîndurile tineretului studios. Prelegerile combăteau aservirea socială şi politică în Franţa, dar erau îndreptate şi împotriva asupririi naţionale din Polonia, Italia şi Ţările Române. Cuvintele înaripate ale profesorilor au stîrnit — după cum îşi aminteşte C. A. Rosetti — entuziasm în rîndul studenţilor, al întregului auditoriu.

Ion Bălăceanu povesteşte că la fiecare o sută de români care se găseau la Paris se formase un cerc de discuţii literare, întîlnindu-se cu regularitate pentru a analiza situaţia Principatelor Valahiei şi Moldovei. S-a simţit curînd nevoia unei organizări mai strînse, care să comporte obligaţii mai precise pentru membrii săi, în favoarea dezvoltării luptei pentru organizarea socială şi politică mai bună a Ţărilor Române.

La 2/14 decembrie 1845 a fost constituită în capitala Franţei, după o întîlnire la domiciliul lui C. A. Rosetti, Societatea studenţilor români din Paris. „Am lucrat — scrie el în Notele intime — şi seara fu adunare la mine, aşezarăm Societatea şi eu am fost ales casier".

Din Societatea studenţilor români nu făceau parte numai studenţi care urmăreau cursurile Universităţii, ci şi intelectuali deja formaţi : Ion Ghica, Scarlat Vîrnav, Mihail Kogălniceanu, A. G. Golescu, A. C. Golescu şi alţii. Ei asistau pentru mai extinsa lor informare la cursurile diferiţilor profesori şi mai ales ale lui Edgar Quinet şi Jules Michelet. C. A. Rosetti însuşi, care studia cu un profesor particular engleza şi latina şi participa la unele cursuri, nu era un student propriu-zis.

Statutul Societăţii arată că aceasta avea caracterul unei organizaţii de asistenţă culturală, dispunînd de o bibliotecă, de un salon de întîlnire pentru românimea aflătoare la Paris, situat în apropierea Universităţii, în Place de Sorbonne, nr. 3. O parte din fondurile Societăţii, după cum rezultă însă din „Apel la oamenii cei liberi" scris de C. A. Rosetti în decembrie 1848, a servit în 1848 la pregătirea revoluţiei. Legăturile Societăţii cu Lamartine, viitorul ministru al afacerilor externe al guvernului provizoriu revoluţionar din februarie 1848, care avea să accepte să patroneze Societatea studenţilor români, ca şi cu Edgar Quinet, Jules Michelet şi prietenul devotat al acestuia, Paul Bataillard, dezvăluiau caracterul său revoluţionar, republican şi democratic.

La întrunirile din salonul bibliotecii participau frecvent Paul Bataillard, Edgar Quinet şi alţii. Într-un discurs ţinut la o şedinţă a Societăţii, acesta din urmă se adresa românilor : **„Fiţi gata cu devotamentul vostru pînă la moarte"**.

După reîntoarcerea în ţară a lui Ion Ghica, C. A. Rosetti, Mihail Kogălniceanu, Costache Negri, fizionomia Societăţii studenţilor români se modifică în mare măsură, spiritul grav de viaţă revoluţionară a lui Nicolae Bălcescu punînd amprenta asupra activităţii ei. Cu sprijinul lui Paul Bataillard, Bălcescu întreprinde o propagandă asiduă de presă în sprijinul Unirii şi independenţei românilor. La sugestia lui Bălcescu, H. Desprez, după ce a vizitat Principatele Române, publică în ianuarie 1848 în „Revue des deux Mondes" studiul „La Moldo-Valachie et le mouvement roumain". Din scrisoarea trimisă lui Vasile Alecsandri la 7 decembrie 1847 aflăm că Bălcescu a făcut să apară numeroase alte articole în presa franceză în favoarea cauzei româneşti.

Avînd de la crearea sa un caracter de centru al activităţii politice a tinerilor din Franţa, Societatea studenţilor români a dezvoltat o activitate multilaterală care a contribuit la pregătirea ideologică a mişcărilor revoluţionare din anul 1848.

În vara anului 1847 criza revoluţionară se amplifică în cea mai mare parte a continentului european. Valul frămîntărilor creşte mai ales în Franţa, iar în februarie 1848 revoluţia se declanşează. E momentul cînd emigranţii români se avîntară cu tot entuziasmul tinereţii lor în mişcările de stradă laolaltă cu populaţia Parisului răsculat. Ei manifestă pentru Republică, Libertate şi Fraternitate.

Edgar Quinet a reuşit să antreneze în luptă garda naţională din arondismentul său. În batalionul comandat de distinsul profesor de la College de France se aflau N. Bălcescu, C. A. Rosetti, D. Brătianu, C. Negri, V. Mălinescu, S. Vîrnav, Iancu Alecsandri şi nu numai ei, care, în rînd cu biruitorii, sau cu martorii oculari ai încleştării revoluţionare, se îndreptau spre palatul Tuilleries.

Adresîndu-se lui Alecsandri la 24 februarie 1848, Bălcescu, entuziasmat de triumful revoluţiei, îi scria : „...Regele a fugit, republica e proclamată... Trăiască republica...". Scrisoarea purta şi bucata de catifea roşie smulsă de Bălcescu din tronul regilor Franţei.

După proclamarea oficială a Republicii, Societatea studenţilor români, la fel ca alte organizaţii revoluţionare străine, s-a prezentat guvernului provizoriu pentru a-i depune omagiile sale şi a-i solicita sprijinul pentru îndeplinirea cauzei luptei de eliberare a românilor. „Le Constitutionel" relata că românii au venit la l'Hotel de Ville din Paris cu drapelul naţional desfăşurat : roşu, galben şi albastru. Răspunzînd în numele guvernului provizoriu, Buchez, ajutorul de primar al Parisului, a spus : „Noi nu sîntem surprinşi că voi v-aţi găsit cu noi pe baricade. În Franţa principiul fraternităţii naţiunilor a fost proclamat în urmă cu mult timp şi voi trebuie să ne consideraţi ca fraţii voştri".

În zilele următoare, la sediul Societăţii studenţilor români au avut loc dezbateri furtunoase, înfruntări de opinii. N. Bălcescu, participant activ la aceste şedinţe, a convocat la el pe 8/20 martie 1848 o reuniune a românilor din Paris în vederea trecerii la acţiune revoluţionară pe plan naţional. Curînd după această întrunire, tinerii revoluţionari români aveau să părăsească Parisul pentru a contribui cu toate forţele la mişcarea din Principatele Române.

Revoluţia din 1848 în Ţările Române a izbucnit din contradicţiile specifice societăţii româneşti din această epocă şi a fost opera maselor populare dornice de emancipare socială şi naţională. Pretutindeni, de la Iaşi la Craiova, din Munţii Apuseni la gurile Dunării, tinerii revoluţionari au slujit cu mintea şi cu fapta Revoluţia născută din solul fertil românesc. Această realitate infirmă afirmaţia boierimii conservatoare că revoluţia s-ar fi datorat unor tineri „Conjurişti" imitatori ai revoluţiei din Paris.

Cunoscător profund al situaţiei sociale şi naţionale din Principatele Române şi participant activ la evenimentele de la 1848, Bălcescu reliefează că revoluţia a avut rădăcini puternice şi adînci în ţară : „Revoluţia română de la 1848 n-a fost un fenomen neregulat, efemer, fără trecut şi viitor, fără altă cauză decît voinţa întîmplătoare a unei minorităţi sau mişcarea generală europeană. Revoluţia generală fu ocazia, iar nu cauza revoluţiei române, cauza ei se pierde în zilele veacurilor. Uneltitorii ei sînt optsprezece veacuri de trude, suferinţe şi lucrare a poporului român asupra lui însuşi".

Gh. SBIRNEA

POLITEŢEA — COORDONATA A CIVILIZAŢIEI

Ceea ce înţelegem prin termenul de „politeţe" are o valoare intrinsecă imensă care s-a constituit ca mijlocitoare a tuturor relaţiilor umane. Lumea antică trăia în spiritul respectării valorilor. Respectul pentru oamenii care prin concepţiile, acţiunile şi atitudinile lor întruchipau idealurile etice, sociale, culturale sau politice ale comunităţii şi-a găsit ca formă de exprimare o multitudine de norme.

Istoria omenirii a păstrat aceste norme de politeţe, fiecare epocă găsindu-le o motivare ideologică. În epoca Renaşterii, titanicele creaţii ale celor mai aleşi artişti ai lumii s-au născut din respectul şi admiraţia faţă de om. Dar, în Evul mediu, politeţea era ridicol exacerbată, transformată în mijloc de exprimare a servilismului josnic, a respectului exagerat şi nemotivat decît de titlurile de nobleţe ale aristocraţiei. În perioada sa de afirmare, la începutul luptei sale politice, burghezia înscrisese cu emfază pe drapelul ei respectul faţă de om, faţă de libertatea lui, dorinţa de afirmare a personalităţii omului. Dar forma concretă a respectului, politeţea, *şi-a păstrat sensul unic : numai cei a căror singură bogăţie era forţa lor de muncă erau obligaţi să respecte pe zeii banului. Respectul şi politeţea erau astfel mijloace în plus de umilire şi de accentuare a diferenţelor sociale. Evenimentele istorice au dovedit că numai clasa muncitoare care parcurge istoria sub însemnele marxist-leniniste respectă omul, drepturile lui, îi cultivă demnitatea şi-i pune la dispoziţie toate mijloacele necesare afirmării personalităţii sale,*

★

Dacă medităm asupra politeţei în societatea socialistă, în lumea modernă, realizăm imensa ei importanţă. Fiecare membru al societăţii noastre îşi petrece cea mai mare parte din viaţă printre concetăţenii lui, foarte mulţi oameni îşi petrec timpul, de dimineaţă pînă seara, în oraş, la serviciu, în mijloacele comune de transport, în localuri, în sălile de spectacole, în excursii. Există imense (şi inevitabile, chiar dacă nu am dori) posibilităţi de a intra în contact cu semenii noştri. Aceasta presupune înainte de toate respectarea cu stricteţe a regulilor de politeţe, a acelei atitudini binevoitoare, atente, potrivit cerinţelor bunei cuviinţe. Aceasta este obligaţia omului civilizat. Comportarea politicoasă a fiecăruia dintre noi face posibilă comunicarea cu ceilalţi, participarea la munca în colaborare, realizarea marilor opere colective. Politeţea ne scuteşte de un lung şir de neplăceri, de la enervarea de moment pînă la categorisirea de către opinia publică drept „prost crescuţi".

Este oare atît de dificil să ne comportăm politicos ? Nu. Este necesar puţin tact, o observare atentă şi o înţelegere mai adîncă a celor ce se petrec în jurul nostru. În cartea sa „De ce vă simpatizează lumea", G. H. Montgomery ne oferă cîteva exemple care ilustrează felul cum trebuie să procedăm într-o varietate de situaţii neplăcute, care, din păcate, sînt foarte frecvente. Vom aminti doar cîteva. Te afli în autobuz şi simţi cum cineva menţine vîrful umbrelei pe spatele tău. În cîteva cuvinte politicoase poţi îndrepta situaţia. „Omul cu umbrela nu vrea să te supere. El nici nu ştie că te deranjează. De ce să te porţi urît cu el ?" Un alt exemplu : colegul de birou sau de cameră fluieră cînd tu lucrezi ; nu o face pentru a te deranja, ci din obişnuinţă. Dacă îi spui : „Termină odată cu fluieratul !", asta nu-l va face să înceteze şi, în plus, enervîndu-te, într-adevăr vei greşi calculele sau vei pierde rîndul şi ideea din cartea pe care o citeşti...

Am mai putea reconstitui multe situaţii de felul celor de mai sus. Concluzia se poate însă desprinde chiar numai din acestea. A te comporta nepoliticos este un mod necivilizat de a trata micile incidente din viaţa cotidiană. Datorăm respect celor din jurul nostru, atît cunoscuţilor cît şi necunoscuţilor, deoarece toţi participăm la munca nobilă de creaţie, tuturor ni se cuvine liniştea nervoasă necesară vieţii şi activităţii noastre. *Vom cita aici cuvintele scriitorului Dumitru Popescu, care în cartea sa de curînd apărută „Biletul la control !" scrie : „Dacă ai şti că omul pe care îl tragi de haină şi îl obrăzniceşti pentru o pricină oarecare, de obicei extrem de neînsemnată, vine în clipa aceea dintr-o sală de operaţie unde, printr-un efort extraordinar, a salvat viaţa unui om, mîna ţi-ar paraliza, gura ţi s-ar încleşta şi, copleşit de ruşine, te-ai ascunde în mulţime ca un borfaş de rînd. Dacă ai şti că omul pe care îl ameninţi să-l dai cu capul de pereţi pentru un motiv asemănător este autorul romanului care te-a zguduit pînă la lacrimi zilele trecute ai simţi nevoia să te duci undeva în pustiu, să faci penitenţe".*

Faţă de politeţe, oamenii au atitudini diferite. Despre cei care o ignoră cu totul, am vorbit mai înainte. Alţii consideră că a se manifesta politicos înseamnă ştirbirea personalităţii lor ; cei nepoliticoşi cu femeile invocă existenţa drepturilor egale. Mai există o categorie de indivizi, poate mai periculoasă decît celelalte — aceea a indiferenţilor, care nu iau niciodată atitudine dezaprobatoare faţă de actele de impoliteţe care se comit în jurul lor. Or, un mare rol revine societăţii, colectivului, în ceea ce priveşte impunerea normelor de politeţe ca imperativ necesar acceptării individului în mijlocul colectivităţii. Fireşte că cele mai multe obligaţii în această privinţă revin educatorilor tinerei generaţii (în atenţia viitoarelor cadre didactice !), care pe calea preocupării permanente şi a legăturii continui cu familia pot creşte vlăstarele ţării în spiritul sănătos al respectului faţă de oamenii din jurul lor.

Toţi avem datoria de cinste de a ne pregăti pentru a putea răspunde întrebării lui Dumitru Popescu : „Mai avem încă mult de umblat pe marea autostradă spre comunism. De aceea se naşte întrebarea : avem fiecare «acte în regulă» pentru această călătorie ?"

A fi politicoşi înseamnă a pregăti obţinerea biletului de călătorie, adăugînd personalităţii noastre un element de mare importanţă în contextul civilizaţiei noastre socialiste — politeţea.

Cristian FAINA

ARTE ZILE

EXPOZIȚIE DE PICTURĂ FRANCEZĂ CONTEMPORANĂ (Muzeul de Artă). Organizatorii precizează: au fost alese lucrări din ultimii 20 de ani ale pictorilor parizieni de vîrstă medie. Deci, numai Școala din Paris. Este cea mai reprezentativă selecție adusă în București; piese importante, reproduse în revistele și cărțile de artă modernă. Sînt bine reprezentate curentele contemporane, de la cele rămase în figurativ, un figurativ mereu revăzut și personalizat, pînă la arta optică (op-art). E foarte dificil de numit exact felul de pictură practicat de fiecare artist, deși o încadrare se poate face; cert este că și compozițiile evident abstracte descoperă la o analiză nuanțată și fără prejudecăți locul și ideea din real de la care se pornește.

Prezența pictorilor de origine română nu este un gest amabil al organizatorilor: Victor Brauner a fost unul din suprarealiștii de adîncă substanță filozofică. Fără el nu se poate închipui istoria suprarealismului. Natalia Dumitrescu, Alexandru Istrate, Horia Damian sînt prezențe remarcabile în mișcarea plastică internațională.

Pot fi văzute lucrări de: Max Ernst, Dubuffet, Giacometti, Matta, Pignon, Aristide Caillaud, Pièrre Charbonnièr, Wols, Pièrre Soulages, Vasarely, Rafael Sotto, Manessièr, Jean le Moal, Nicolas de Staël, Helene Vieira da Silva, Bissièr, Serge Charchoune, Zao-Wou-Ky.

●

LA ATENEU: EXPOZIȚIE DE CARTE FRANCEZĂ. Un dar făcut Bibliotecii centrale de stat de guvernul francez. Un dar excepțional: 2 000 de volume tipărite de 60 de edituri. Cărți de artă, monumentale (ediții Skira, Artaud, Flamarion, Cercle d'art), enciclopedii (multe ediții și colecții Larousse), nenumărate titluri în serii de buzunar (Marabout, Livre de poche), cărți tehnice, dicționare, manuale universitare și două standuri cu cărți pentru copii.

●

În seria rigidă a marilor noștri poeți — Bacovia, Arghezi, Blaga, Barbu, Pillat, Vinea, Voiculescu — serie rareori lărgită de îndrăzneala vreunui gust, Miron Radu Paraschivescu vine nu numai cu rezultate proprii, ci și pe o cale proprie. Între toți acești corifei, Miron Radu Paraschivescu este cel care are nu precocitatea, nu spaima, nu inspirația ci răbdarea de a deveni ceea ce de la început, probabil, era: un mare poet! O astfel de poezie se clădește, cu de la sine putere, pe muchie de cuțit. Dar cînd izbîndește — Miron Paraschivescu e în acest sens un privilegiat — ea atinge zonele rarefiate ale spiritului atoateprotector.

Un patos secret îl îndreptățește pe M.R.P. să-și adreseze elanul unor combustii deja stinse și să smulgă din ele ultimele, superbe, flăcări. Cum însuși zice: „Asta ni-i harul / Bravi cetățeni / Eu și groparul / De la Văleni / . . . . / Zice: — Cutare / Azi a murit... / El dă țigare / Eu dau chibrit."

●

Urmărind în ultimul timp cîțiva reporteri ai Televiziunii, am apreciat ținuta unora în dialogul ad-hoc, cunoștințele profunde în diferite domenii ale vieții spre care orientează discuția, verva, spontaneitatea, dicțiunea impecabilă! Printre aceștia se numără evident Carmen Dumitrescu și Alexandru Starck. E cazul ca unii reporteri ai Televiziunii să mai citească, să mai studieze înainte de a intra în emisii. Și nu facem această recomandare numai pentru Aristide Buhoiu sau Dumitru Tănăsescu...

●

Revista „Luceafărul" publică la rubrica „Apropos de..." sub semnătura unuia din cei mai talentați critici tineri, Marian Popa, însemnări pe marginea ultimelor apariții editoriale beletristice. Reflecțiile sale te introduc, cu ajutorul unui obiectiv penetrant și lucid, printr-o lentilă fără defecte de refracție, în universul lecturii cotidiene. Stilul său dens, viguros, tranșant, uneori metaforic, alteori voit arid, în funcție de materialul aflat pe masă, anunță cu vehemență pe unul din cei mai profunzi și mai spirituali tineri analiști ai fenomenului literar, un cronicar prompt, un eseist și un pamfletar de înaltă elevație și ținută etică.

REPERE EDITORIALE

Pentru o cultură care și-a croit matca spirituală, a vorbi despre actualitatea clasicilor e un fapt firesc. Asta înseamnă a te raporta la permanențele ei, a-i defini dimensiunile în timp și spațiu, a-i căuta liniile de forță spirituale, pe temeiurile cărora epoca noastră își trasează nivelele de combustie culturală. Așa stînd lucrurile, restituirea editorială a moștenirii artistice e o asemenea evidență și cerință și se întemeiază pe atitudinea activă față de tezaurul cultural al trecutului, pe ceea ce numim selecție a valorilor — operație de intuire a creațiilor durabile, de surprindere a aportului și locului fiecăruia în peisajul culturii, fixînd-o într-o scară de valori. Cele două exemple aduse în discuție mai jos răspund deodată la întrebările: ce edităm? și cum edităm? cuprinse în chiar sensurile ideii de valorificare a clasicilor.

1. Implicații ale destinului valorilor: „OPERE" de O. Goga

Să păstrezi o cumpănă bine echilibrată între determinațiile istorice și estetice ale operei lui Goga, între ceea ce constituie mesaj viabil peste timp și ceea ce rămîne aspect nefast al scrierilor sale, iată o problemă de extremă importanță în editarea acestei creații. **„Înseamnă oare**, spunea tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la Conferința pe țară a artiștilor plastici, **că dacă preluăm ceea ce a fost bun, valoros, în poeziile lui Goga, trebuie să uităm că acesta, totuși, într-o serie de scrieri, în politică, s-a situat pe poziții reacționare, retrograde? Desigur că trebuie să criticăm aceste laturi ale activității sale"**. I. D. Bălan, asumîndu-și răspunderea unei asemenea ediții, proiectată în cinci volume — care să cuprindă întreaga moștenire literară a lui Goga: poezie, dramaturgie, publicistică și corespondență — a pornit în alegerea materialului de la caracterul contradictoriu al operei, de la confuziile care, cu vremea, au străbătut-o tot mai acaparator, îndeosebi datorită faptului că poetul a fost copleșit, mai spre amurgul vieții, de omul politic și de gazetarul cu vederi profund schimbate față de idealurile luminoase ale tinereții. Cele două volume de poezii, pe care I. D. Bălan le-a introdus în audiența publică, însumînd versurile poetului **„pătimirii noastre"** — sectorul cel mai rezistent — arată că lirica nu e atît de tributară activității politice retrograde, precum alte compartimente ale operei, deși o oscilație poate fi surprinsă în evoluția ei. Ce se întrevede parcurgîndu-i întreaga creație poetică e că, în contrast cu imaginea lui Goga, expresie a durerii seculare, a sensibilității colective frămîntate a neamului, a cîntărețului vizionar, cu accente vaticinare, se așează alta, mai puțin trainică, a unei poezii expectată ca **„strigăt în pustiu"**, geamăt surd al suferinței proprii, fără a mai avea timbrul fascinant, clocotitor, atît de caracteristic versurilor de început. Cu întreaga lirică pe masă, I. D. Bălan semnează și o prefață bine articulată, care fixează locul lui Goga în poezia română, pe o anumită linie **„descendent al marilor figuri**

din istoria zbuciumată a Transilvaniei". Totodată, îngrijitorul ediției, care alcătuiește și notele, bibliografia și indicii, explică pentru întîia oară convingător sorgintea și funcția metaforei și a termenilor religioși la Goga, chestiune de prim rang la un poet care, structural, nu e al speculației metafizice, al zbaterii într-o filozofie tragică sau într-o criză spirituală. Explicația e că elementele religioase îndeplinesc o funcție strict estetică, în genul celei pe care o avea poezia romantică, de unde și încheierea — punînd la contribuție toate aspectele fundamentale ale liricii — că Goga poate fi socotit la noi ultimul mare poet romantic-mesianic. Ediția lui I. D. Bălan, de scrupul științific, căutînd să separe metalul nobil de zgură, și supunînd întreaga creație sub tirul unei observații atente, critice, oferă și posibilitatea de a cunoaște mai intim izvoarele lingvistice ale poeziei lui Goga, plămădită din limba veche, mustind de miresme a cărților bisericești și seva gîlgîitoare a graiului local ardelenesc, precum și gradul de decantare lirică și semnificațiile expresiei poetice. Prin această ediție, care cîntărește cu prudență specificitatea și greutatea valorică a operei lui Goga, în funcție de care se proiectează numărul volumelor, I. D. Bălan, cu un ochi ce diferențiază și nuanțează, și fără ambiția de a umfla ediția cu o pretinsă aparatură critică, de soiul acelora emfatice și îmbîcsite de frazeologie, face un act de adevărată reconsiderare critică de valori.

2. Sensul unei restituții: „Opere" de Al Macedonski

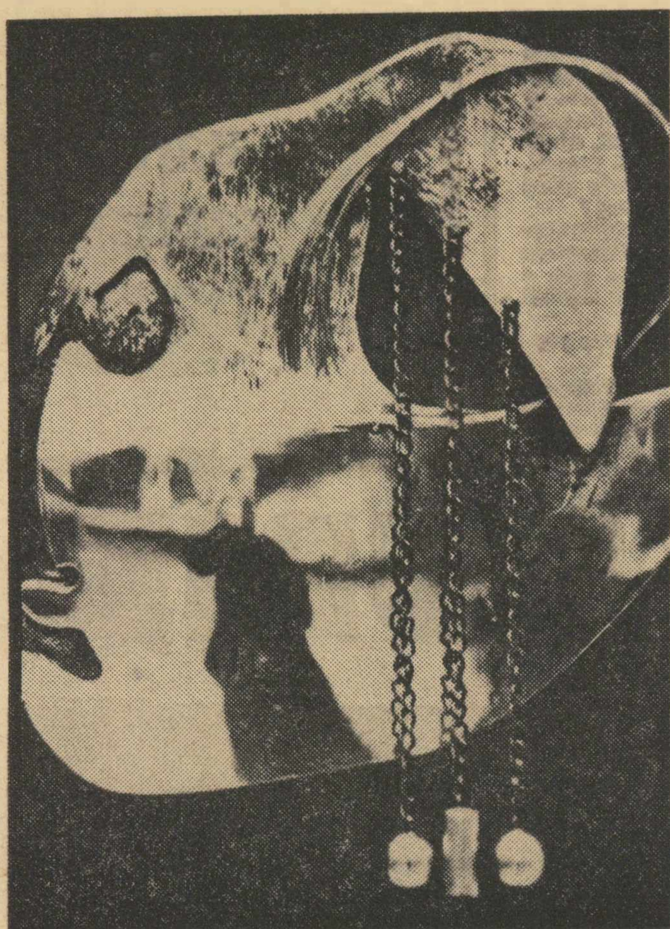
Acela care, martirizîndu-se, trăise violent și dramatic ideea de Poezie și Absolut, acela care, printre rarii noștri poeți, avea conștiința tragică a conflictului esențial între realitate și transcendent, în sfîrșit, cel ce adusese în lirica românească timbrul ardent, de netăgăduită originalitate, al oscilării interioare în dualități și alternanțe incendiare, trebuia să ne fie restituit în toată pulsația vie a spiritului său. Cu atît mai mult, cu cît Macedonski este unul dintre poeții ce se cer cunoscuți în intimitatea creației proprii. Astăzi, în fața cu primele două volume ale ediției Macedonski, concepută și îngrijită, cu note și variante, cronologie și bibliografie, de Adrian Marino, care semnează și un solid studiu introductiv, atît cititorului, cît și istoricului literar, li se oferă prilejul unei definiri mai nuanțate, în cadrul literaturii române, a autorului **„Periheliei"**. Prea mult în jurul operei macedonskiene se țesuseră legende și prejudecăți, alimentate consecvent de chiar necunoașterea în întregime a acestei creații, și istoria noastră literară stă mărturie de cîte violențe și invective s-a izbit opera poetului **„Nopții de decembrie"**, în sinuoasa-i existență. E drept că două acte justițiare, de prestigiu, fuseseră semnate de spirite comprehensive, ca G. Călinescu și T. Vianu, primul conturîndu-i o efigie de remarcabile intuiții, ultimul scoțînd cea dintîi ediție critică. Dar trebuia întreprins ceva mai mult, spre a birui statornicele clișee de circulație publică: era necesară o investigație pertinentă, prin care să se adune tot materialul necesar cunoașterii și definirii exacte a evoluției estetice și ideologice a operei sale. Această întreprindere și-a asumat-o A. Marino și, cum am încercat să sugerăm, răsplătită cu izbînzi certe. Că el era cel mai indicat să pornească editarea lui Macedonski e în afara oricărei îndoieli. Vechi preocupări, stăruitoare, de cercetare a acestei creații, încă din revuistica anilor 1945—46, la care se adaugă valoroasa **„Viață a lui Macedonski"**, îl arătau deja ca pe cel nimerit să-și însemne numele pe o ediție critică Macedonski, de autentică restituire științifică. Primele două volume apărute din seria **„Operelor"** proiectate justifică aprecierea de mai sus: sînt expresia unei riguroase incursiuni în lirica poetului, din care se recoltează, prin secționări atente, o selecție largă din poeziile publicate în volume ori rămase în periodicele vremii, precum și din tra-

ducerile și adaptările, postumele și ineditele, la care se adaugă versurile scrise în limba franceză din **„Bronzes"** sau de aiurea. Propunîndu-și obiective nu doar literare, ci și documentare, materialul editat, distribuit cu precădere după criterii cronologice, beneficiază de o temeinică aparatură critică: fiecărei poezii i se alcătuiește o adevărată fișă bibliografică, stabilindu-i-se locul și momentul apariției, fazele străbătute pînă la a dobîndi ultima formă (în cazul retipăririlor girate de poet), descrierea volumului din care a fost extrasă, variantele textului de bază, ecourile apariției. În acest spirit concepută și întreprinsă, ediția capătă relief și pregnanță și umple un spațiu gol de mult resimțit în cultura română. În locul unei imagini unilaterale a poetului, de uz public, minimalizatoare, ediția lui A. Marino propune alta, a poetului mușcat de oscilații, rănit de antinomii.

Nic. UDRESCU

plastică

Gheorghe Dascălu — „Compoziție"

Unde sînt... pictorii?

În încheierea Festivalului artei studențești s-a deschis la Dalles „Salonul de primăvară de arte plastice și decorative", eveniment deosebit prin amploarea și semnificațiile lui, dacă avem în vedere diversitatea de preocupări pe care o reflectă. Însuși locul rezervat expoziției indică importanța de fond ce i s-a acordat. Rămîne de văzut însă dacă și calitatea lucrărilor expuse constituie o acoperire în acest sens.

Studenții din București expun pictură, sculptură, grafică, tapiserii și obiecte decorative. Cei din Cluj numai tapiserie și grafică (23 de piese din totalul de 130 ale expoziției).

Juriul a făcut un triaj sever, se pare, dacă din cele cîteva sute de piese trimise au rămas în săli doar ce se poate vedea.

Aceasta e forma. Fondul e cu complicații :

Clujul nu a trimis pictură pentru că „n-a avut lucrări de calitate" ; s-au cerut numai „extrașcolare" și, va să zică, din acestea nu s-a putut alege nimic. Întotdeauna am crezut că important pentru fiecare artist e mai ales ceea ce lucrează în afara școlii. Și dacă au fost totuși destule tablouri în fața juriului și n-au rămas decît 22, apar încă probleme :

— ori lucrările respinse au fost efectiv fără valoare și e curioasă atunci afirmația făcută la vernisaj cum că „destule lucrări de calitate au trebuit să fie respinse din cauza spațiului restrîns de expunere"

— ori expoziția este opera juriului, e alcătuită pe un program estetic, ideologic, clar pentru juriu și, prin urmare, trebuia să fie enunțat acest program și am fi discutat atunci criteriile în sine sau modul în care sînt ele atinse. Juriul-regizor ar fi trebuit să semneze expoziția astfel : „Salonul de primăvară al institutelor de arte plastice, realizat de..."

Altfel, logica intimă a expoziției nu o înțelegem. Pentru că o expoziție cu de toate nu înseamnă nimic, chiar dacă în mod evident o seamă de pînze poartă sigiliul talentului indiscutabil.

Am discutat în principal pictura, pentru că în principal un salon de artă plastică e de pictură ! Al doilea motiv este că, deși tapiseriile și obiectele decorative au o valoare indiscutabilă — ele fiind partea convingătoare, relevantă a expoziției — mai mult de jumătate au putut fi văzute puțin timp înainte la Kalinderu.

Al treilea motiv e îngrijorător : atîtea sute de studenți din ultimii ani nu pot face o expoziție onorabilă ? Privind tablourile de la Dalles așa s-ar părea că stau lucrurile. Totuși, la Kalinderu expoziția studenților de la „Nicolae Grigorescu", comparativ cu cea despre care scriem, era unitară, cu momente de farmec și surpriză, nu exagerat de mari, oricum sesizabile.

Alt paradox : adevărata pictură e tapiseria ! Tablourile sînt mici compoziții în umbra unor artiști mai mari sau mai mici. Tapiseria e pictură, adică operă de convingeri, foarte gîndită, cu înțelegerea cultă și exactă a motivelor și atitudinilor populare. Și sculptură adevărată sînt obiectele decorative, din aceleași motive. Încă o observație : Festivalul studențesc a fost un festival de amatori — cu atît mai valoros dacă a fost adesea deasupra manifestărilor profesioniste similare. Salonul de la Dalles e al unor profesioniști. Amatorii — doi-trei — sînt prezenți printr-un fel de grație umilitoare. Ce sens au cercurile de artă plastică de la casele de cultură? O analiză a valorilor expoziției o vom încerca într-un număr viitor.

Tudor OCTAVIAN

CRONICI ȘI RECENZII

Prin matematică la poezie

Lectura cărții lui Basarab Nicolescu, **Ion Barbu — Cosmologia „Jocului secund"**, surprinde și încîntă pe iubitorul de Poezie. Ne aflăm în fața unei noi exegeze dedicate genialului matematician poet (sau, poate, poet matematician...).

Basarab Nicolescu, el însuși fizician teoretician, posedă, datorită chiar formației sale, un „atu" pe care cercetătorii literați ai operei lui Ion Barbu nu-l puteau avea atunci cînd de fapt le era absolut necesar. Concluziile lor ? Respingerea posibilității de abordare a poeziei prin matematică și cunoscute exagerări cu privire la „misticismul neoplatonician", „limbajul misterios și inexplicabil" sau speculații expeditive și zadarnice în încercarea de a-l apropia pe Barbu de Mallarmé și Valéry. Sînt tocmai premisele pe care Basarab Nicolescu le desființează cu mult tact, dar în același timp categoric, luîndu-și ca punct de plecare — de altfel singurul justificat — formația umanist scientistă a poetului care, oscilînd dureros între rațional și afectiv, declara odată : **„Ca și în geometrie, înțeleg prin poezie o anumită simbolistică pentru reprezentarea formelor posibile de existență"**. Străbătînd întreaga carte, această trăsătură definitorie a lui Ion Barbu este admirabil examinată în capitolul „Umanismul barbian".

Satisfacția cititorului este deplină încă de la primele pagini, căci, grație noțiunilor de matematică superioară, pe care autorul a găsit capacitatea de a le face accesibile fără a le vulgariza, el poate descoperi cu încîntată surpriză că aparent impenetrabilele simboluri prezente la tot pasul în opera poetică a lui Barbu sînt în fond elementele unei lumi către care tinde orice căutător de frumos. Pe măsura parcurgerii cărții, axiomele devin mituri și teoremele se transformă în poeme, lumea lui Barbu capătă un sens major, grav, care va justifica pe deplin prezența termenului „cosmologie" în titlul acestui volum. Nu putem trece peste cele cîteva pagini pline de substanță consacrate „Isarlîkului", la sfîșitul cărora concluzia perfect fundamentată cu privire la încadrarea acestui ciclu în ansamblul poetic barbian vine să înlăture ideea eronată a diferențelor de conținut dintre „Joc secund" și „Isarlîk". O dată descifrate toate sensurile poeziei lui Barbu, capitolele intitulate „Afinități elective" și „Perspective" se vor constitui firesc, iar linia : „Miorița", Eminescu, Blaga, Barbu, nu va mira pe nimeni.

În privința expresiei poetice barbiene, temă atît de discutată de exegeți, Basarab Nicolescu oferă din nou cea mai potrivită explicație, demonstrînd argumentat că este singura structură formală posibilă în care se puteau încadra semnificațiile cosmologiei gîndite de Ion Barbu : **nu „ermetismul", ci profunzimea face mai dificil accesul către poezia lui.**

Dar calitatea cea mai evidentă a cărții lui Basarab Nicolescu este o unitate și cizelare apropiată de perfecțiunea sferei, faptul neînsemnînd altceva decît că, pentru prima dată în critica noastră literară, la capitolul Ion Barbu, a apărut reflexul exact al operei celui care a fost unul dintre cei mai mari poeți români.

Cezar TABARCEA

Muzică fără portativ

În ultimii 2—3 ani Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor și-a sporit într-un mod mai mult decît lăudabil activitatea, apărînd adesea cu lucrări de maxim interes pentru cei ce iubesc muzica și vor să-și formeze o profundă cunoaștere a acesteia. Să ne amintim în primul rînd de numeroasele și nu o dată valoroasele monografii ale unor pregnante personalități muzicale, compozitori sau interpreți, monografii datorate unor muzicologi distinși din țară sau de peste hotare. De asemeni, lucrările de estetică muzicală au ocupat un loc de frunte în activitatea susnumitei edituri, între care cele semnate de George Bălan suscită un permanent interes. Lucrările de muzicologie vin să destăinuie atît celui avizat, cît și începătorului, aspecte inedite în procesul de creație și interpretare, creînd astfel jaloane necesare unei judecăți de valoare a fenomenului muzical. În acest sens volumele intitulate **„Studii de muzicologie"** ne apar deosebit de interesante. atît prin problemele abordate în rîndul cărora aș cita **„Muzicologia contemporană și problemele limbajului muzical", „Peleas et Melissande" — analiza formei"** sau **„Ecoul operei poetice și dramatice" a lui Vasile Alecsandri în muzica românească din Transilvania"** — cît și prin numele de prestigiu ce iscălesc aceste studii, : Constantin Bugeanu, George Firca, Gheorghe Ciobanu etc.

Un loc aparte îl ocupă în acest context valorificarea și reconsiderarea operei lui Constantin Brăiloiu, personalitate de notorietate mondială, compozitor, pedagog, muzicolog și etnomuzicolog, a cărui vastă operă, încă neexplorată în întregime, constituie un prilej de mîndrie pentru cultura românească. Apărută sub îngrijirea Emiliei Comișel, fosta sa elevă, actualmente profesoară la Conservatorul bucureștean, lucrarea vine să umple printre altele un gol însemnat, gol pricinuit de lipsa unor lucrări consacrate versificației românești. Așteptăm cu nerăbdare volumul II !

★

O altă acțiune importantă a Editurii muzicale a fost traducerea competentei lucrări a lui André Hodeir — „Jazzul". Acest gen aparte, situat la interferența muzicii, să-i spunem „grele" și al celei numite (de ce ?) ușoară, este (s-o recunoaștem !) insuficient cunoscut la noi. Marile sale valențe artistice și bogatul conținut emoțional sînt subliniate prin trecerea în revistă cu popasuri în momentele importante ale evoluției sale, de la „Blues" la „Bop" cu al său Charlie Parker, de la „Swing" la elementele de jazz din Europa.

★

De asemeni, în mult discutata și controversata problemă a muzicii ușoare, editura despre care vorbim și-a adus contribuția printre altele prin traducerea lucrării francezului Jacques Marny „Vedetele muzicii ușoare de la trubaduri la beatles". Făcînd o analiză a fenomenului prin cercetarea muzicii ușoare franceze, autorul desprinde cu ajutorul reportajului, anchetei sau prin aprecieri estetice proprii, trăsăturile caracteristice ale genului și ale celor ce-l slujesc — vedetele. Lucrarea, cred eu, ar trebui citită de toți iubitorii acestei muzici pentru o mai justă opinie, pentru sporirea exigenței și rafinarea gustului estetic.

★

Dragi prieteni melomani, nu uitați că în încercarea voastră nobilă de a vă apropia de fenomenul muzical, simpla audiere nu este suficientă ! Prin cartea de muzică pătrunderea în tainele artei lui Orpheu se face mai rapid și mai ales mai complet.

Cristian MIHAILESCU

Sic !

Cităm din „Programul de sală" al spectacolului cu piesa Război cu Troia nu se face, *„piesă în care se demască „prostia" — generatoarea cauzei distrugerii omenirii : „RĂZBOIUL".*

Încă de la inceputurile manifestărilor sale literare J. Giraudoux este preocupat cu dezvăluirea armoniei secrete a cosmosului în cele mai simple acțiuni umane.

În opera sa, J. Giraudoux îl arată pe „om" ca pe suma tuturor legilor armonioase ale cosmosului — „microcosmosul". Descoperindu-și limitele, J. Giraudoux demonstrează cum „microcosmosul" are posibilitatea să intuiască MARELE ADEVĂR COSMIC — existent dincolo de aceste limite — și să-l realizeze în el însuși. Astfel, în fantezia lui omul creează Zeii — care nu sînt altceva decît „personificarea componentelor „MARELUI ADEVĂR COSMIC".

Totuși, tot — datorită acestor limite, omul unei anumite societăți — și aici este vorba de societatea în care a trăit J. Giraudoux, datorită acestor limite deci — omul în loc să realizeze în el MARELE ADEVĂR COSMIC se mulțumește din comoditate fizică, într-un cuvînt — „păcat" să se supună acestor „forțe exterioare". Zeii din această cauză devin personificarea „păcatului", care transformîndu-se în „destin" — sfîrșesc prin a-i devora pe proprii lor făuritori.

Astfel, pentru societatea lui J. Giraudoux, FORȚA BANULUI — EXTAZUL L.S.D.-ului — ENTUZIASMUL BEATNICILOR — suplinesc forța, extazul și entuziasmul limitat și devin zei, destin, și în cele din urmă devoratori, declanșatori de război.

Același fenomen se poate întîmpla fiecărui individ în parte, pentru care „o trăsătură de frumusețe", „o sclipire de inteligență". „un act de curaj" etc., în dorința de a-i depăși limitele și de a-l perpetua la infinit se transformă în „zeu personal", care pînă la urmă devine destin și propriul său devorator.

La începutul fiecărui spectacol actorii își propun să demonstreze că de data aceasta „Războiul Troiei nu va avea loc". Dar de fiecare dată autorul le va demonstra că „prostia" — transformată în destin — îl va declanșa pînă în cele din urmă și astfel „RĂZBOIUL TROIEI VA AVEA LOC !"

Lector Petrică VASILESCU
regizorul spectacolului

ARTE 7777777777777 ZILE

Acest univers captivant

PASIUNEA

Singurul spațiu deschis și primitor rămîne acela al artelor. Un matematician sau un biolog universitar pot fi în același timp Ion Barbu sau Ion Țuculescu. Dar putem ști dacă bivalența nu este doar modul foarte personal al descoperirii artei? În acest secol de interferențe, cîți dintre noi pot fi oare oameni ai Renașterii?

Aceste pagini sînt dedicate, dacă nu unor spirite renascentiste, în orice caz, acelora care nu au timp liber, acelora pentru care, o a doua natură este inepuizabilul „violon d'Ingres", acest univers captivant — pasiunea.

TEATRUL — IDEAL MORAL ȘI ESTETIC

Iată ce situație curioasă să scriu despre normal, dar să scriu într-un anume fel, sub amintirea lecturilor, ritual, cu mirări reținute și sub zodia exemplarului — tonul ce rezultă fiind în mediocritatea complice și strălucitoare a portretului de gazetă. Obișnuitele, necititele portrete despre neobișnuit.

— De ce teatrul? Ideal sau compensație? De ce teatrul — LILIANA DUMITRESCU, gingașă studentă, prietenoasă, rezervată, lucidă, fragilă, amețită de umbra tristă a lui Annie Giraudot?

— Normal, se pare, e să ai o meserie și s-o profesezi bine. Neobișnuit e să ai două și să le acoperi foarte bine.

Eu sînt în anul I la Filologie din pură dragoste pentru cărți. Eram convinsă că așa trebuie să fie, să stăm în bănci uluiți, cu cărțile în față și să înțelegem cum trebuie să trăim viața și mai apoi literatura. Dar aici facem istoria literaturii și numeroase alte istorii.

— De ce nu Institutul de teatru?

— Probabil pentru că aș fi reușit! Toți cei care vor să spună cîteva cuvinte după spectacol îmi recomandă I.A.T.C.-ul. Unii cu sfială, dar cei mai mulți o fac hotărît, avînd aerul că vor să facă ordine în niște treburi pe care toată lumea le observă, numai eu nu. Li se pare că n-aș avea încredere în mine și curaj sau pur și simplu că nu-mi cunosc locul.

Vreau să joc teatru. Fără contract, fără alte obligații afară de cele morale și estetice, fără ambiții materiale. Vreau să fiu pe scenă și să iubesc pe cei din sală și ei să mă iubească pe mine. Să nu mă invidieze. Să fiu aceea care traduce atunci, unic, toate sentimentele sălii. La noi „în pod", din toate aceste motive (și idealuri) e altă atmosferă decît în obișnuitele teatre profesioniste. Nu ne invidiem, nu ne punem bețe în roate, nici cu subtilitate și nici altfel. La Festivalul de la Cluj eram grupa cea mai cunoscută. Eram o IDEE, nu un spectacol sau un grup de diletanți de talent. Constantin Coca, Ujeniuc Dragoș, Negruțescu Ion, Tănase Constantin, Claudiu Săndulescu. Și facultățile: Istorie, Arte plastice, A.S.E., Drept, Politehnică, Filologie. Transcrieți în această ordine sau în ordinea pe care o doriți. Existăm noi, acum, grupul și teatrul și apoi meseriile și artele noastre.

De ce teatrul? Poate pentru că facultatea nu e chiar ceea ce visam. Dar asta numai pentru mine. Incercînd să răspund acestui „de ce" s-ar părea că accept ideea gestului neobișnuit. Explicația ar fi în realitate cam așa: jucăm teatru pentru că ne place și din moment ce asta facem, e normal să fie așa și să nu complicăm răspunsul. Neobișnuit e cînd cineva gîndește altfel.

LA „VOX"

Un tîrg de provincie cu străzi înguste și întortocheate ca nedumeririle copiilor. Din cînd în cînd, peste liniștea lor de piatră zgrunțuroasă treceau caii și cotigele circarilor pentru un popas de cîteva seri.

Aci, la marginea tîrgului se adunau gălăgioșii cartierelor aplaudînd cu lacrimi de rîs clovnii și furia panterelor. Și tot aici s-a născut ideea unui circ al liceenilor. „Veniți la Vox", strigau în după amiezile fierbinți cîțiva încrezători în steaua lor de viitori clovni și acrobați.

In curtea unui licean se improvizase în grabă un manej din talajul zvîrlit de un tîmplar neeconom; s-au găsit și cîțiva mopși ascultători pentru o dresură calmă și doi trei acrobați pricepuți în echilibristica la scaune, și în sfîrșit, un clovn care dădea iama în rufăria rudelor de treabă pentru a-și confecționa cele mai bizare costume.

Veniți la Vox! Cîți dintre entuziaștii de-atunci au ales lumea asta de feerie și temeri, de lumini crude și zbor aerian?

Cu o figură mobilă — trecere fulgurantă de la interiorizare profundă la un zîmbet abia perceptibil, nu bănuiesc în omul din fața mea, acum student la Institutul de arhitectură, pe adolescentul care se transpunea pînă și-n visuri în sufletul și hainele unui clovn amator.

— Am impresia că nu mă credeți, dar doream prin toți porii să ajung un clovn veritabil. M-am despărțit de circ cu tristețea despărțirilor de cineva foarte apropiat. Și totuși, nu definitiv!

Încerc să aflu sensul acestui „nu definitiv!". O ușă deschisă și de pe pereții unui mic atelier improvizat în incinta institutului, a țîșnit, materializată grafic, o lume fabuloasă de umbre și culori frapante, restrînsă la scara unui afiș — simbol al circului adolescenței lui. E al doilea de fapt din ciclul de afișe pe care intenționează să le realizeze din acest univers căruia i-a rămas credincios. Apoi, sumedenie de afișe la spectacolele de teatru: „Scaunele", „Clipe de viață", „Richard al II-lea" etc., care au figurat în expozițiile anuale de desen și gravură la sala Dalles.

— Afișul e cel mai apropiat de omul zilelor noastre. E suficient un coup d'oeil ca să te trezești în fața unei chemări laconice, lapidare, și foarte sugestive, în fața unei invitații categorice. Un afiș îți impune să gîndești. E credo-ul acestui viitor arhitect EMIL (MAC) POPESCU care-și părăsește cîteva clipe meseria pentru a se refugia în simboluri.

NICI UN ADEVĂR NU E VEȘNIC!

VLADIMIR PROTOPOPESCU, student al anului V al Facultății de fizică, secția Fizică teoretică.

Pasiunea: fizica.

Și filozofia?

— Ea nu poate fi obiectul unei pasiuni. E o atitudine jumătate conștientă, jumătate sentimentală în fața realității constituind în același timp o sinteză și un mod de abordare a tuturor problemelor.

— Ce înțelegi atunci prin pasiune?

— Ceva ce mă preocupă un anumit timp, ceva căruia mă dedic numai cu o parte din disponibilități. Filozofia e o prezență continuă, indispensabilă, un „modus vivendi". Nu pot spune că întreprind studiul ei într-o anumită etapă, la anumite ore, după un plan sistematic. Simt nevoia să citesc pur și simplu, să adun, să mă familiarizez, dacă vreți, să intru în lumea mirifică a „ideilor", care cu timpul se filtrează, se cimentează, ajutîndu-mi la formarea unei păreri despre lume, la conturarea unei atitudini.

— Căror probleme le-ai căutat rezolvarea prin filozofie pentru prima dată, care a fost într-un cuvînt punctul de plecare?

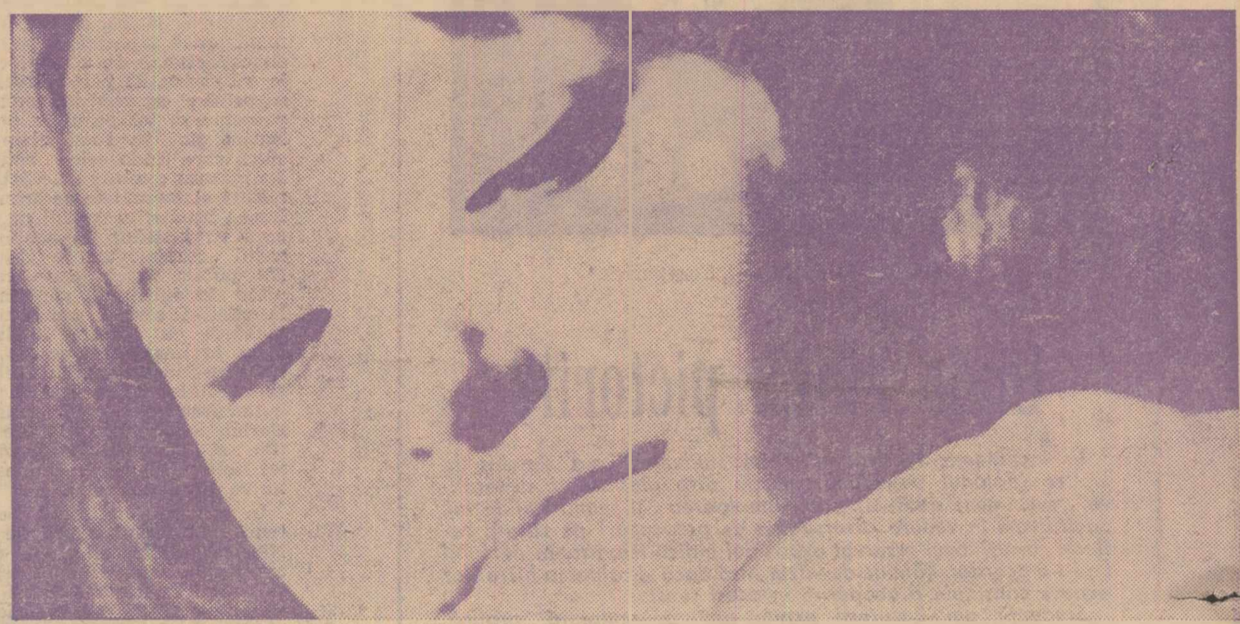
— Inițial, am pornit de la raportul știință — filozofie, începînd cu minunatele articole ale lui Einstein. Au urmat Poincaré, Kant, Stuart Mill (care însă nu m-a atras în mod deosebit). Cred că spre deosebire de matematică, unde a te apuca să demonstrezi din nou teorema lui Pitagora ar fi de-a dreptul hilar, în filozofie trebuie să pornești de la faptul că nici un adevăr nu este veșnic, prestabilit, spus odată pentru totdeauna. Fiecare trebuie să refacă drumul de la început, ajungînd numai în acest fel la păreri și concluzii proprii.

— În ce măsură consideri că omul își poate făuri destinul, dacă ceea ce numim noi destin există?

— Poate sînt puțin fatalist dar am să-mi exprim credința în existența unui echilibru dat, a cărui violentare nu poate duce la fericire. În fond, fericirea este o stare de echilibru atinsă destul de rar și durînd nespus de puțin.

— De ce n-ai optat pentru filozofie în alegerea profesiunii?

— Pentru că, după părerea mea, la baza formației intelectuale a oricărui om stă formația matematică. Cuvintele lui Ion Barbu sînt edificatoare în acest sens: „Ce distinge umanismul matematic de umanismul clasic? În două vorbe: o anumită modestie de spirit și supunere la obiect. O formațiune matematică chiar dacă se valorifică literar aduce un anume respect pentru condițiile create în afară de noi, pentru elaborarea materialului dat. Deci: veracitate, modestie a spiritului, supunere la obiect, iată caracteristicile unei formații matematice. Mai mult încă, putere de a cuprinde un complex întreg de elemente într-o singură privire spiritul de sinteză într-un cuvînt".

ÎN CORECTAREA CULORII

Un zîmbet permanent în colțul gurii... un zîmbet prin care străbate ironia și hazul. Neavînd darul scrisului, condeiul a fost înlocuit cu un obiectiv ce surprinde instantanee cotidiene, în aparență banale: în Cișmigiu, o babă cu profil de semilună privește uimită o lebădă cu aceeași figură cu care un savant distrat s-ar uita la un sergent de stradă care-l admonestează. Nuanțe de melancolie și sensibilitate irump — de pildă — în „Strada". Majoritatea sînt fotografii color, unele deosebite prin realizare: apare doar conturul obiectelor în două culori alăturate, de preferință portocaliu și albastru.

O cameră mică a clubului a fost transformată în laborator. Pe pereți fotografii, pe masă fel de fel de aparate, schițe, cărți de specialitate, un difuzor și un ventilator confecționate de el, planșe. S-ar putea spune un fotograf... înrăit. Ar fi prea puțin. Recent, a pus la punct o metodă de corecție a culorii pe care a explicat-o pe larg în lucrarea sa „Procedeu substractiv de corecție cromatică a luminii (în fascicul dirijat) pentru procesul pozitiv la fotografia în culori". Prezentată la oficiul de stat, lucrarea a fost inserată la capitolul: invenții. Numele inventatorului? LUNGU CORNEL, student în anul IV, Facultatea de energetică.

NU CUMPĂR NICIODATĂ NEGRU!

„Sfînt, sfînt, dar să văd din ce e făcut". Cuvinte de spirit, amestec firesc de credibil și incredibil, care caracterizează pe țăranul nostru: el vrea să se convingă nu cu vorbe, ci cu ceva palpabil, de o realitate pe care abia o bănuie. Interlocutorul meu nu se amuză. Citează vorbele mamei sale ori de cîte ori trebuie să se explice. A-nceput să picteze pornind de la acest „să văd din ce e făcut". A descojit, a îmbinat culori, s-a exersat în a lucra o pictură în cuțit. Îi place tenta de vechi, de arhaic. Și peisajele rădășene, chipurile țăranilor din satul lui țîșnesc de sub cuțit mai viabile, mai aidoma cu modelul.

De ce MOISII GHERASIM s-o fi înscris la matematici și nu la arte plastice? Nici nu se gîndise de fapt la asta deși se întrece în a le face la fel de bine pe amîndouă.

În pictură are un fel al lui de a îmbina calculele matematice, logica aplicată, de a fixa un spațiu precis, definit, de a-și echilibra culorile. Și, ciudat, în nici unul dintre tablourile sale nu figurează negrul. „Pentru că e dur, e metalic, și-apoi în natură nu există negru". Pînzele lui sînt o sărbătoare de verde și roșu — culori strînse din ierbi și din hainele de duminică ale țăranilor lui. P[...] tretele de bătrîni sînt celebrate într-o tinerețe perp[...] tuă; fetele au o timiditate demnă; colțul de liva[...] din Rădășeni e o revărsare de anotimpuri. A expus [...] cîteva ori la București, la Bacău. A obținut prem[...] Trăiește retras și modest, zgîrcit cu vorba și timp[...] Îl refuză pînă și prietenilor să și-l poată reține pen[...] culori și cifre. Și nu cumpără niciodată culoarea... n[e]gru!

LINIȘTI ÎN LEMN

Nu-i place în primul rînd să fie intervievat și c[...] e, dialogul se desfășoară cam în felul următor:

— Am aflat că vă place sculptura...

— Cînd reprezintă o idee.

— Și?!

Refuză să se explice mai departe. N-ai decît să ca[...] să scormonești, să afli.

— O și practicați de altfel. Cînd mai aveți atu[...] vreme și pentru studiu?

— Dacă mă mențin la linia de plutire... (urmeaz[ă] pauză derutantă după care adaugă un pic șovăielnic[...] lui 8,50... înseamnă că se găsește vreme. „Cine ca[...] găsește, cine vrea reușește" — conchide, murmur[...] mai mult pentru sine. Nu-mi place banalitatea [...] cestor pseudo-rime și mă privește cu satisfacția o[...] lui care își spune: „I-am plătit-o! Să mă lase [...] pace!"

Nu-l las. Știu de la cîțiva colegi, prieteni de su[...] de-ai lui NICOLAE ZAHIU (student în anul III la [...] cultatea de foraj) că sculptează în lemn, piatră [...] că opera la care ține cel mai mult e un trup de fem[...] contorsionat puternic în lemn, o liniște sădită acolo, [...] fibrele dense pe care a numit-o simplu: „Durere", [...] mată de o alta, „Maternitate" — cioplită într-o pia[...] culeasă din stradă și transfigurată de așteptări [...] lungi. Că din lut modelează cu îndemînare de [...] măști de plîns și de rîs, un panoramic al stărilor su[...] tești prin care trece el sau cei aproape lui.

Nu-l las, și continui să-l întreb de ce-i place Brânc[...] și arta egipteană și neolitică și cum reușește s[ă] îmbine acolo, în „operele" lui, ivite din nesomn d[...] oboseala orelor de cursuri și proiecte. Tace. E sec[...] tul lui; dacă vreți, secret profesional. Privesc mig[...] mîinilor în forme șlefuite. Mi se aduc și cîteva c[...] caturi — instantanee simple, studențești din care [...] mană un haz molipsitor. Sculpturile însă, nu le-a [...] pus nicăieri. Nu e încă timpul.

— De ce?

— Mai întîi, vreau să fiu inginer. Un inginer b[...] O să mă întorc la sondele mele ploieștene sau cînd [...] începe forajul pe mare și în Deltă, poate acolo. [...] unde. Dar să forez în adîncuri. Și concomitent [...] sculptură. O să reușesc să le împac? Țin mult la a[...]

Pagină realizată de:
Tudor OCTAVIAN, Maria IONESCU
Marta CUIBUȘ, Gabriela NICOLESCU
Valeria GEORGESCU

Arhitectura în carnaval

Dilema a început de la intrare. Nedumerire generală. Încotro? Orice s-ar spune, nu-i prea ușor să alegi din opt săli de carnaval pe cea mai frumoasă.

E drept că pe scările „cetății" în care s-au strîns astă-seară eroii din toate basmele și poveștile, o țigancă (pe care unii o bănuie a fi din anul al III-lea) ghicește în bobi și în cărți trecutul, prezentul și viitorul, dar parcă mai poți avea răbdare să vezi ce-ți „pică... la drum de seară"?

Deasupra unei intrări, un anunț ingenios ne înștiințează că astă-seară se vor da în spectacol „vedete și vedeți", un spectacol cu renumitul tenor „Gutză". Dar tenorul Gutză nu apare banal ca orice tenor și în așteptarea lui, celor care „au avut curajul să pătrundă în sală" li se oferă ultimul serial de aventuri cu gangsteri și polițiști. Persoanele slabe de inimă sînt invitate să se interneze în spitalele de urgență. În aceeași clipă se aud cîteva explozii urmate de altele și altele. Lumea năvălește spre „catastrofă". Au explodat concomitent în toate sălile carnavalului primele... sticle de bere. Zgomotul a acoperit o clipă: marele furt al „Giocondei... fără surîs", unul din numerele... „revoluționare" ale spectacolului. Primele „victime" „slabe de inimă" încep să se retragă. Și iar pistoale și iar urmăriri. Un polițist a găsit în sfîrșit (după multă alergătură) soluția cea mai fericită: a distrus „aurul" din firma localului. Din „Restaurante" a rămas... „Restanțe". La asta nu se așteptau gangsterii. Și să se mai spună că polițiștii nu sînt ingenioși...

Doamne și cîtă căldură! D'Artagnan s-a resemnat cu o bere lîngă nelipsita lui prințesă, zîna zînelor împarte zîmbete peste umerii cavalerului care a invitat-o la dans, iar lăutarul a strîns cu „lume, lume" și „Ecaterina" pînă și pe curtenii secolului al XVI-lea într-un colț al sălii în care jocul și portul popular românesc sînt susținute de orchestra Conservatorului. Nu mai ai timp nici să faci o comandă. Băieții o țin tot în învîrtite, brîuri și hațegane. „Modernii" au plecat în altă parte. Într-un loc se dansează în ritmurile „Sferei" (cea mai tînără orchestră de muzică ușoară din țară), în altul după „Sfinx" ori după „Metronom" (orchestra arhitecților), unde se va produce celebrul tenor Gutză... Toată lumea se lasă în voia ritmurilor, ascultă ori povestește pînă cînd la stația de radioficare se aude o voce care pune capăt distracției. Se aleargă după primele ajutoare, se telefonează la Salvare, se dau sugestii. La parter nu se mai poate bea bere din cauza unui accident. Un chelner a leșinat desfăcînd sticle — iar alți zece au făcut febră musculară!?

Nici nu știu cît o mai fi ora... Și spre dimineață te răzbește o foame... Simt că înnebunesc de mirosul cîrnaților ăștia pînă-mi vine rîndul la coadă. Și i-au mai și agățat pe sîrmă. Nu se putea, domnule, să faceți restaurante fără cozi? Și băieții ăștia din fața mea de ce n-or fi cumpărat mai devreme? Zău că nu le înțeleg rațiunea...

Și mîncăm pantagruelic, cu toții, umăr lîngă umăr, așteptînd să se producă odată celebrul tenor... Gutză...

Fotoreportaj de
FLORENTIN POPESCU
și EMIL COJOCARU

EVRIKA!

Werner Heisenberg: „La nature dans la physique contemporaine"

(Collection „Idées", Gallimard, 1966)

Autorul, laureat al premiului Nobel pentru fizică şi iniţiator al unor idei de bază ale fizicii moderne, prezintă evoluţia conceptului de „natură", din Renaştere pînă în zilele noastre. Sub o formă accesibilă chiar celui neiniţiat în fizica teoretică, Heisenberg analizează transformările adînc revelatoare pentru cunoaşterea umană ale conceptului de „natură". El insistă asupra semnificaţiei cauzalităţii, a legilor statistice, schiţează o istorie a fizicii atomice şi discută concepţia deterministă în perspectiva teoriei relativităţii. În fine, un capitol consistent este dedicat raporturilor între cultura umanistă şi ştiinţele naturii, unde relevă cu subtilitate interferenţele şi metamorfozele determinate în cultură de penetraţia tot mai adîncă a matematicii în descrierea naturii. Volumul se încheie cu o culegere de texte din marii savanţi ai timpurilor, reliefînd cu pregnanţă evoluţia ideilor de la Kepler, Galilei şi Newton pînă la Einstein, Planck şi de Broglie.

Desigur, cu unele concluzii ale cărţii putem să nu fim de acord, ele venind în contradicţie cu unele premise de bază ale ideologiei materialiste. Dar esenţială în studiu este magistrala analiză a metamorfozei ideii de „natură", întreprinsă de unul dintre marii gînditori ai ştiinţei, care el însuşi a determinat profunde schimbări în fizica modernă. Limbajul clar, deşi condensat, al studiului, expunerea deosebit de atractivă a unor idei de profunzime ale ştiinţei recomandă cartea tuturor acelora ce gîndesc asupra lor înşile şi asupra lumii. Căci, aşa cum scrie Heisenberg, „...*schimbările bazelor ştiinţei moderne a naturii sînt un simptom al transformărilor profunde ale bazelor existenţei noastre care, la rîndul lor, provoacă, desigur, reacţii în toate celelalte domenii ale vieţii*".

Papy: „Matematica modernă"

Vol. I (Editura tineretului, 1967)

Iată o carte minunată, a cărei lectură delectează pe cititorul de orice vîrstă, matematician sau nematematician! Destinată formal elevilor de 12 ani de la clasele cu program experimental din Belgia, cartea se adresează de fapt, celor mai largi categorii de cititori. Autorul, profesor la Facultatea de ştiinţe a Universităţii din Bruxelles, reuşeşte să stăpînească baza intuitivă a noţiunilor matematice oricît de rafinate, ceea ce oferă posibilitatea explicării lor rapide şi clare. Principiul autorului este că „...cei ce se iniţiază în tainele matematicii participă la construirea edificiului matematic pornind de la situaţii simple şi obişnuite". Astfel, cititorul (de orice profesie, chiar literat să spunem!) reuşeşte să se familiarizeze cu o serie de noţiuni centrale ale matematicii moderne: mulţimi, funcţii, grupuri etc. O serie de desene, excelent realizate grafic, concretizează în chip neaşteptat cele mai abstracte noţiuni, operaţii sau relaţii. Cartea lui Papy reprezintă o îndrăzneaţă şi justificată experienţă: familiarizarea copiilor, de la o vîrstă fragedă, cu matematica modernă. Nu ne putem opri gîndul spre acele minunate generaţii de oameni de ştiinţă care, desigur, vor trebui să vină şi care vor putea să gîndească şi să creeze la vîrsta maximei potenţialităţi biologice, a maximei îndrăzneli, aceea a adolescenţei.

B. N.

Refuzul confuziilor

Stimată redacţie,

Cu privire la însuşirea şi corecta interpretare filozofică a cuceririlor noii fizici se potriveşte perfect următorul citat din lucrarea lui D. Danin: „Lumea stranie nu poate fi ocolită"; „Pe băncile şcolii noi am învăţat primele elemente ale vechii fizici căci, pînă acum, şcoala medie ne familiariza mai ales cu reprezentările clasice... Aşa că, după ce pe băncile şcolii medii noi am devenit cumva contemporani cu Newton, contemporani cu Einstein nu mai devenim niciodată. Preocupată doar să ne facă să învăţăm pe de rost legea lui Ohm şi legea lui Gay-Lussac — cu care, la drept vorbind, n-o să avem ce face în viaţă, deşi în principiu sînt folositoare, desigur, să le ştim — şcoala nu se preocupă de loc de concepţia noastră generală asupra lumii fizice" (p. 93—94).

De fapt, scopul acestei introduceri a fost de a arăta cît este de necesar controlul temeinic asupra a tot ceea ce se publică, fie cu caracter pur ştiinţific, fie de popularizare, în acest domeniu atît de pretenţios.

Ideea de a vă scrie pe această temă mi-a venit după lectura articolului „Quarkul" din „Ştiinţă şi tehnică" nr. 2/1968 şi după ce la sesizarea trimisă redacţiei aceasta mi-a răspuns, după cum veţi vedea, într-un mod cu totul nemulţumitor. Iată cam ce putem citi în acest articol (pag. 32): „Cînd un obiect este pus în contact direct cu un antiobiect, ele se anihilează reciproc, producînd o explozie în urma căreia, practic, toată substanţa lor se transformă în energie". În felul acesta, autoarea nu face altceva decît să enunţe una din tezele de bază ale idealismului fizic. Într-adevăr, dacă admitem că din punct de vedere macroscopic materia se manifestă în două forme, substanţă şi cîmp, afirmaţia de mai sus nu poate fi astfel interpretată decît ca transformare a materiei în energie, problemă care, cel puţin pentru noi, părea pe deplin rezolvată prin lucrările lui Lenin. Mai departe, semnalăm o nouă greşeală, exact într-un pasaj dedicat combaterii idealismului fizic: „Nu se poate vorbi deci de o dispariţie a materiei, deoarece cantitatea de masă ce nu se mai regăseşte după formarea nucleului s-a transformat în energie..."

După cum arată Gr. C. Moisil în „Fizica pentru ingineri", o interpretare ca aceea de mai sus este tot atît de absurdă ca aceea a transformării temperaturii în volum, în cazul dilatării.

În sfîrşit, o ultimă propoziţie incorect formulată: „Masa protonului este de 931 MeV". Exprimarea unei mase în unităţi de energie este supusă şi ea tuturor obiecţiilor de mai sus; nu trebuie ignorat însă faptul că în fizica atomică un astfel de mod de exprimare este des folosit; limbajul specialiştilor (conştienţi în orice caz de convenţiile ce stau la baza lui) nu este întotdeauna de recomandat marelui public.

Indiscutabil că din fragmentele citate ar fi absurd să tragem concluzia că autoarea are vederi idealiste; strecurarea unor astfel de greşeli dovedeşte însă neatenţie, atît din partea sa, cît şi a redacţiei.

Am comunicat redacţiei opiniile mele pe marginea articolului. După un timp mi s-a răspuns:

„Dragă tovarăşe,

Sîntem plăcut impresionaţi de faptul că vă interesaţi şi de latura filozofică a materialelor publicate. Din păcate, nu putem fi de acord cu afirmaţiile dv., chiar dacă ele se bazează pe unele citate din manualul de materialism dialectic. Astfel, transformarea masei în energie nu este o aberaţie; ea nu contravine filozofiei materialiste, deoarece este vorba de trecerea substanţei în energie, iar atît una, cît şi alta, nu sînt altceva decît două forme (echivalente) de existenţă ale materiei. Tot din acest motiv, nu este greşit să se exprime masa unei particule în MeV.

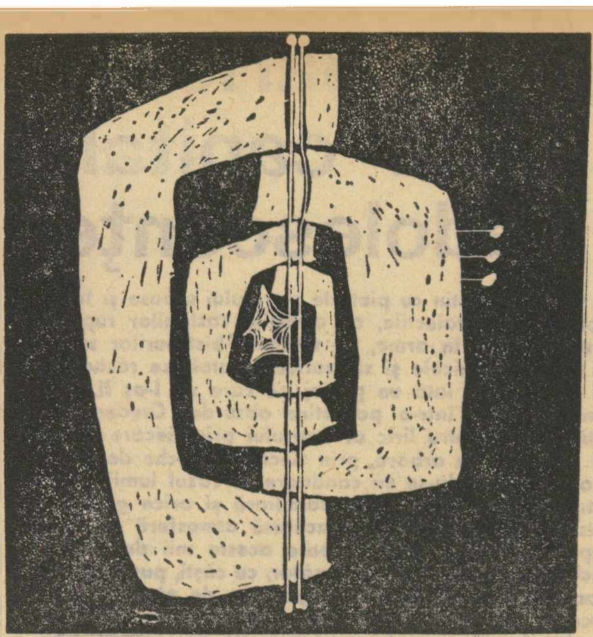
Rîndurile pe care le-aţi citat, în cazul că sînt exacte, reflectă o formulare mai veche şi puţin confuză, care, bănuim, într-un viitor apropiat vor fi şi ele revizuite".

Iată un text pe marginea căruia se poate discuta! Nu ne mai oprim asupra chestiunilor analizate mai înainte. Profund greşită este conceperea energiei ca formă de existenţă a materiei, cînd ea nu este decît o proprietate, un parametru de stare, măsura mişcării materiei. În fraza respectivă, energia se substituie cîmpului, care este în felul acesta conceput ca energie pură, exact ca în ideile lui Ostwald şi ale şcolii sale.

Dintr-un asemenea conglomerat de mistificări nu putea lipsi, fireşte, ideea echivalenţei dintre masă şi energie, de asemenea, greşită. Din analiza atîtor speculaţii nereuşite pe marginea ecuaţiei lui Einstein rezultă, evident, că singurul mod corect de a interpreta lucrurile este cel din manualul de materialism dialectic (ediţia 1964, pag. 150):

„Legea interdependenţei masei şi energiei nu exprimă însă transformarea masei în energie, ci, dimpotrivă, indică faptul că orice masă presupune energie şi orice energie presupune masă, în conformitate cu relaţia stabilită ($E = mc^2$), ceea ce confirmă indisolubila unitate dialectică a materiei şi mişcării". Aceasta este formularea „veche şi puţin confuză", despre care se speră la redacţia „Ştiinţă şi tehnică" că va fi revizuită. Chiar dacă din punct de vedere al formei mai este într-adevăr loc pentru o îmbunătăţire, sub aspectul conţinutului nu văd posibile modificări. Astfel de modificări ne-ar duce la idealism, ceea ce este de neconceput. Strecurarea în materialele publicate astăzi a unor idei din acestea derutează marele public, chiar şi o bună parte din studenţi, cititori permanenţi ai revistei. De aceea, în lupta ce trebuie dată împotriva concepţiei larg acreditate că fizica secolului XX este ceva de neînţeles, exprimarea corectă din punct de vedere filozofic a unor astfel de probleme, aflate în ultimă instanţă la bazele materialismului dialectic, se dovedeşte imperios necesară.

Adrian NOVAC
student, anul II, Facultatea de chimie industrială, Institutul politehnic Timişoara

Definiţia filozofiei şi exigenţele logicii

DIALECTICA IDEILOR

În concluzia primei părţi a articolului, subliniam că respectarea normelor logicii constituie o condiţie **sine qua non** a dobîndirii adevărului în orice domeniu al cunoaşterii şi că ambiguitatea, incoerenţa şi lipsa de precizie, ce decurg din încălcarea legilor gîndirii şi mai ales din minimalizarea importanţei definirii termenilor folosiţi, nu sînt de natură să clarifice problema pusă în dezbatere, ci, dimpotrivă, să încurce, să complice şi să denatureze problemele şi coordonatele filozofiei.

Evident, nimeni nu poate contribui la determinarea domeniului filozofiei ignorînd însăşi definiţia ca atare, care, ca operaţie logică fundamentală, are tocmai rolul de a indica esenţa obiectului definit (de definit) şi de a-l deosebi de alte lucruri asemănătoare, în cazul nostru, de alte forme ale conştiinţei sociale sau, cum se exprimă G. Liiceanu, de alte **moduri de a fi** sau **de a exista** ale conştiinţei.

Oare se poate stabili raportul exact dintre filozofie şi ştiinţă dacă nici unul dintre cei doi termeni nu este definit cu precizie ? Nu, nu se poate întrucît numai prin definiţie stabilim conţinutul fiecăreia dintre cele două noţiuni şi tot numai definiţia, prin însuşi faptul stabilirii trăsăturilor esenţiale şi specifice ale filozofiei şi ştiinţei, ne ajută să le şi deosebim una de alta. Nici recurgînd la un al treilea termen — de asemenea nedefinit — cum face G. Liiceanu cînd utilizează **modul** (sau mai exact, **modurile**, fiindcă, după cum am văzut, există foarte multe asemenea moduri), lucrurile nu se limpezesc ci, dimpotrivă, devin şi mai absconse.

Aşa stînd lucrurile, ne explicăm de ce Socrate a reuşit să-i învingă pe sofişti **mai ales** cu ajutorul definiţiei, pe care a descoperit-o şi a fundamentat-o şi de ce Voltaire cerea cu insistenţă oricărui interlocutor să-şi definească noţiunile folosite : „dacă vrei să stai de vorbă cu mine — spunea el — defineşte-ţi termenii".

Cu alte cuvinte, claritatea şi precizia gîndirii sînt indisolubil legate de profunzimea cugetării şi de respectarea regulilor definirii şi fundamentării logice a conceptelor şi ideilor, fără de care cunoaşterea e ameninţată de confuzionism şi relativism sofistic. Subliniem că **tocmai** claritatea, limpezimea şi precizia ideilor, decurgînd din respectarea cu stricteţe a regulilor definiţiei şi inferenţei logice, au fost unele dintre armele cele mai eficiente folosite de clasicii marxismului în lupta împotriva oricărei variante a idealismului şi metafizicii, pentru demontarea şi demolarea piatră cu piatră a întregului eşafodaj sofistic, paralogistic şi mistificator al adversarilor ideologici.

★

Chiar dacă afirmă că identitatea **concretă** este principiul fundamental al gîndirii şi are suveranitate **logică** (pentru că are suveranitate **ontologică**), logica dialectică nu neagă principiile logicii formale, ci le presupune, le înglobează. Concreteţea gîndirii, cerută de metologica dialectică, nu poate fi atinsă decît pe baza respectării logicii formale, iar elasticitatea noţiunilor presupune cu necesitate constanţa şi precizia lor, impuse de logica formală. De aceea, subpreţuirea, ignorarea sau încălcarea legilor logicii formale suprimă coerenţa logică, fac imposibile formele şi operaţiile fundamentale ale gîndirii şi duc la ruină cunoaşterea.

Explicitată, aceasta este raţiunea suficientă a tezei potrivit căreia nici un conţinut ştiinţific nu valorează decît dacă porneşte de la premise adevărate şi este vehiculat de forma logică corectă. Aceasta este şi raţiunea poziţiei noastre referitoare la necesitatea respectării logicii, atunci cînd încercăm să definim filozofia.

★

Evident, discuţia în legătură cu definiţia filozofiei — cel puţin prin unele din intervenţiile de pînă acum — pune multe probleme care merită să fie dezbătute şi soluţionate, dar economia articolului nu ne permite să le abordăm **acum**. Totuşi, înainte de a trece la examinarea mai amănunţită a raportului dintre filozofie şi ştiinţă, ne vom referi **succint** la una din afirmaţiile pe care le face tov. I. Mărculescu în **Statutul ştiinţific al filozofiei** (Contemporanul, 26 ian. 1968, pag. 9).

Fidelă concepţiei sale — expusă cu exact un an în urmă (**Tribuna**, 26 ian. 1967) — potrivit căreia „treaba filozofiei din totdeauna: (este) să pună probleme", şi susţinînd că „a fundamenta nu înseamnă pentru filozofie a face **să existe**, ci a **întreba**", autoarea, după cîteva consideraţii referitoare la caracterul mai mult sau mai puţin „agregat" sau „dezagregat" al operei filozofice, artistice şi ştiinţifice, îşi pune următoarea problemă, întrebîndu-se : „Ce s-ar întîmpla dacă în loc de definiţia clasică a filozofiei ca ştiinţă a legilor celor mai generale (corect : a celor mai generale legi — n.n. — E.A.) ale existenţei, societăţii şi gîndirii, ne-am limita la ultima verigă subordonîndu-i primele **două**?" (corect : subordonîndu-i-le pe...) Ştiinţă a spiritului întrucît gîndeşte natura, societatea şi pe sine. În timp ce logica îmbrăţişează gîndirea numai în măsura în care se face abstracţie de obiectul gîndit, filozofia ar îmbrăţişa raportul elementar, **pre-logic** (subl. n. — E.A.), neformalizat al gîndirii cu sfera existenţei, la maximum de generalitate conferit de informaţia ştiinţifică, de tezaurul valoric al artelor şi trecut prin propria intuiţie a filozofului. Intuiţia, această „gîndire eliberată de sclavia semnului " (Husserl), ar fi unealta principală a filozofului, care nu s-ar putea dispensa însă de cunoaşterea discursivă (...) Nu rămîne oare într-adevăr filozoful încolţit în acest domeniu, infim la prima vedere, dar de o nobleţe şi vastitate fără margini, care este cel al gîndirii **ante-predicative?"**.

Răspunzînd la întrebările (şi la răspunsurile) autoarei, trebuie să-i spunem : Fiţi fără grijă tov. I. Mărculescu, n-o să se întîmple nimic, decît, poate, numai ceea ce dv. aţi şi prevăzut şi anume: cel care pune astfel de întrebări şi dă asemenea răspunsuri se va vedea cu siguranţă „încolţit" în „acest domeniu", „care este cel al gîndirii ante-predicative", ale cărui „nobleţe şi vastitate fără de margini" ne scapă", cel puţin deocamdată.

Ce altceva s-ar putea spune autoarei care, în acelaşi articol, scrie cînd că „filozofia a luat cu sine scientificitatea, metoda ştiinţifică în ceea ce are aceasta mai esenţial", că „are finalităţi umane şi metode ştiinţifice", cînd că filozofia se limitează la „raportul elementar **pre-logic**, neformalizat al gîndirii cu sfera existenţei... ?". Ce altceva s-ar putea răspunde celei care o dată scrie că filozofia este ştiinţa celor mai generale legi ale gîndirii, este „ştiinţă a spiritului întrucît gîndeşte natura, societatea şi pe sine", iar altă dată că filozoful rămîne încolţit în domeniul „gîndirii ante-predicative" ? Să fi uitat oare I. Mărculescu că într-un sistem ştiinţific nu este nevoie decît de o singură contradicţie logică pentru ca respectiva construcţie „ştiinţifică" să se năruie definitiv ?

Pentru că sîntem la capitolul întrebări, ne permitem să o întrebăm pe autoare : crede cu adevărat că problemele universalului şi ale întregului sistem al categoriilor filozofice — spre exemplu — pot fi abordate şi elaborate la nivelul **pre-logicului** şi **ante-predicativului** ? Apoi, dacă filozofia se află în domeniul **prelogic** şi **ante-predicativ**, unde se găseşte atunci **intuiţia**, pe care autoarea o explicitează cu ajutorul unui citat din Bergson (este ştiut că Bergson concepea intuiţia ca pe o „capacitate **iraţională** de a sesiza nemijlocit adevărul prin contopirea eului cu elanul vital"), şi pe care o consideră „unealta principală (?) a filozofului" ? Se află ea, oare, tot la nivelul **pre-logicului**, adică nu **e** pregătită de logică (i.e. gîndirea logică), ci de ceva **extra-logic, extra-raţional** ? Autoarea nu ne spune **explicit** nimic despre această chestiune, dar logica ne obligă ca, din premisele puse de autoare, să tragem o concluzie care nu convine **omni et soli definito**. Fără îndoială, filozofia se ocupă şi de factori **extra-logici**, **voliţionali**, **afectivi** etc. dar de aici şi pînă la afirmaţiile autoarei sau la concluziile ce decurg din tezele sale este un drum lung care nu poate fi parcurs fără a ieşi din domeniul ştiinţificului şi al obiectivităţii.

Aceste concluzii, care, după opinia noastră, se impun cu necesitate, evidenţiază **doar unele** dintre pericolele la care este expus discursul filozofic atunci cînd nu se respectă legile şi normele logicii. Despre alte aspecte ale problemei într-un articol viitor.

Emanoil ANCUŢA

Studenţii americani în anul electoral 1968

DISOCIERI

Reacţia antirăzboinică a tineretului american, declanşată de agresivitatea crescîndă a războiului din Vietnam, s-a încadrat la aceeaşi tensiune în efervescenţa politică a campaniei electorale din S.U.A.

Contrazicînd concluziile obtuze ale politicienilor ce au pierdut maleabilitatea înţelegerii aspiraţiilor tineretului, acţiunile întreprinse de studenţi şi ceilalţi tineri americani au acum imprimat un pronunţat caracter politic, depăşind simpla împotrivire faţă de ordinul de chemare sub drapel.

Eveniment de recentă conformaţie, intrarea tineretului în viaţa politică americană cu atîta intensitate a surprins întreaga opinie publică, făcînd ca drumul spre scaunul prezidenţial să treacă prin aulele universitare. Determinaţi de această situaţie, pretendenţii la candidatura prezidenţială se opresc tot mai des la pupitrul universitar pentru a-şi prezenta platforma electorală sau pentru a încerca să arunce o rază de lumină asupra sinusoidei politicii interne sau externe. Astăzi a devenit un lucru cert că tocmai evitarea acestui mediu se interpretează ca un act de slăbiciune.

Pînă în prezent preşedintele Johnson a evitat pe cît posibil lumea studenţilor, lucru exploatat de adversarul său nr. 1 — „Bob" Kennedy.

În definitiv ce aşteaptă tineretul american şi îndeosebi studenţii de la viitorul preşedinte al S.U.A.? Se desprinde din lozincile şi protestele lor ca un prim deziderat: încetarea războiului din Vietnam! Notabil că. la Seattle, Kennedy a cules aplauzele a 10 000 de studenţi cerînd încetarea bombardamentelor asupra Vietnamului de nord. Nu lipsa de entuziasm patriotic declanşează acest protest! Preşedintele Johnson a făcut o încercare, fără succes, de a acuza poporul american că „forţele ce se opun S.U.A. au cucerit inimile şi spiritele americanilor". Departe de a fi o blamare a logicii la care a ajuns cetăţeanul de rînd, acesta este însă un rezultat cert al falimentului politicii actualei Administraţii.

Contraofensiva din interior, care are în primele rînduri studenţimea, este firească şi este rezultatul unei evadări din imperiul aroganţei date de putere şi de bogăţie spre raţiune şi dreptate.

Depăşirea cifrei „tabu" a numărului de soldaţi americani din Vietnam afectează şi această parte a societăţii americane, care este studenţimea.

Afirmaţia preşedintelui inserată în mesajul adresat naţiunii la 31 martie 1968 prin care arată că: „În prezent, nu mai puţin decît la începutul acestui deceniu, această generaţie de americani este dornică să plătească orice preţ, să suporte orice povară, să facă faţă oricăror greutăţi, să sprijine orice prieten să se opună oricărui duşman, pentru a ajuta supravieţuirea şi succesul libertăţii"... a fost primită cu... „aplauze şi urale" de pretendenţii la candidatura pentru Casa Albă ca minunată ţină pentru focul concentrat al criticii acestora. Succesele din preliminarii ce au fost culese pînă acum s-au bazat pe sloganurile „Pace în exterior — acţiune în interior".

În prima etapă a turneului electoral început în aprilie, un adevărat turneu al întîlnirilor cu tineretul, Kennedy a vorbit despre situaţia negrilor, despre sărăcia ce domneşte nestingherită de „războiul împotriva sărăciei" preconizat de Johnson. Studenţii de la Universitatea Notre Dame din Indiana, de pildă, i-au făcut o primire călduroasă.

Sesizînd direcţia din care suflă „vîntul" opiniei publice, taberele angajate în alegerile preliminare şi-au reprofilat programele, bineînţeles în limita impusă de structura politică de bază. Rockefeller, un moderat în rîndul „uliilor", s-a pronunţat în favoarea unei „ieşiri onorabile" din războiul vietnamez şi pentru eforturi sporite pe plan intern. Nixon, văzîndu-se izolat, s-a repliat pe o linie mai moderată fără a nemulţumi pe admiratorii liniei dure.

Aspiraţiile tineretului şi mai ales studenţimii americane găsesc o rezonanţă acceptabilă în programele lui McCarthy şi Kennedy. Dar incertitudinea persistă. Critica, arma principală a studenţilor, vizează pe toţi trubadurii politici ce doresc să cucerească locul la preşedinţie. Jurnaliştii, la rîndul lor (în persoana lui James Reston), atacă: „în lipsa unor eroi care să corespundă idealurilor, tinerii se retrag în critică şi cinism". Se recunoaşte însă ceva mai departe că **„studenţii cu conştiinţă politică din universităţi sînt o forţă politică în S.U.A. Numai voturile lor pot fi importante la viitoarele alegeri prezidenţiale. Inteligenţa şi energia lor pot fi canalizate spre critică, în multe cazuri chiar hotărîtoare, numai dacă se vor angaja în sarcina dificilă de a-i ajuta pe cei mai buni candidaţi. Totuşi, totul depinde de faptul dacă ei vor şti să viseze sau să acţioneze".**

Această concluzie justifică lupta pentru cîştigarea universităţilor. Oficialităţile au trimis pe Trumann, ministrul agriculturii, pentru un prim sondaj la Universitatea din Madison. Zadarnic însă. 800 de studenţi l-au primit cu lozinci antirăzboinice, descurajînd acest început.

Se pare că oponenţii lui Johnson în partidul democrat, McCarthy şi Boby Kennedy, au găsit soluţia unor aderenţe în rîndul tineretului. În lupta pentru „cucerirea" acestor tineri alegători, senatorul Kennedy a fixat legea luptei: „Tinerii ar trebui întîi să asculte cele două tabere, apoi să decidă pe care candidat îl preferă. Să discutăm în mod liber cu ei despre toate problemele şi să le oferim o politică îndrăzneaţă pentru a ieşi din situaţia actuală, care le pare imposibil de soluţionat".

Renunţarea „emoţionantă" la candidatură a lui Johnson, precum şi pasul spre dezescaladare în Vietnam a încercat să lase fără obiect critica aspiranţilor la Casa Albă şi a studenţilor. În momentul de faţă, doar faptele convingătoare pot aduce schimbări de atitudine, iar Administraţia Johnson nu mai poate schimba în cîteva luni ce n-a putut face în 5 ani, mai cu seamă acum, cînd „ţara este mai dezbinată decît oricînd, dezbinată de un război amar şi costisitor, de crize destructive pe plan intern" (Robert Kennedy).

În faţa alegătorului american stă mai mult ca oricînd rezolvarea unor sarcini cu implicaţii deosebite pe plan intern şi extern. De aceea rolul tineretului va fi important şi aşteptat de opinia publică nu numai americană. O speranţă generală este pe cale de a se înfiripa. „Sînt ferm încredinţat că speranţa Statelor Unite şi a întregii lumi rezidă în tineret. Cred acest lucru, deoarece ştim că el este acela care are cel mai mult de cîştigat sau de pierdut de pe urma acţiunilor noastre", conchidea în acest sens într-un interviu privind campania electorală senatorul Robert Kennedy.

Paul BRAN
Liviu MUREŞAN

REPORTAJ MONDIAL

Baricade în capitala adolescenţei

Cartierul Latin cu pietrele pavajului scoase şi transformate în proiectile, cu crengile castanilor rupte şi transformate în arme, cu vitrinele bistrourilor sparte şi cu anacronicele şi simpaticele autobuze răsturnate şi incendiate, iată un peisaj pe care nu l-aş fi putut imagina nici într-o povestire absurdă. Credeam că ştiu acest centru liric al Parisului prin fiecare stradă şi prin fiecare arbore, prin fiecare pereche de îndrăgostiţi sărutîndu-se cu candoare în văzul lumii. Orice împrejurare mi se părea familiară şi orice gest previzibil. Şi deodată toată această atmosferă de luptă apărută peste noapte; toate aceste mii de poliţişti echipaţi ridicol, dar înfricoşător, cu căşti, puşti, bombe lacrimogene şi scuturi transparente de plastic; toate aceste zeci de mii de studenţi distribuind manifeste multicolore în numele a nu mai ştiu cîte grupări politice, scandînd lozinci şi înjghebînd baricade. Baricade în Cartierul Latin, iată o ştire care se citea obişnuit în romanele lui Victor Hugo, nu în ziarele de seară.

Şi totuşi, trecînd peste mirările livreşti şi tradiţionale, să încercăm să înţelegem ce se petrece. Trebuie pornit de la faptul că mişcările studenţeşti din Franţa nu prezintă nici un element de surpriză şi inedit în contextul european; ele vin, dimpotrivă, în continuarea firească a agitaţiilor din Germania şi Italia. De altfel, iniţial, studenţii francezi au mărturisit printre cauzele grevei şi dorinţa de solidarizare cu mişcarea studenţească din jur. Tulburările au început la Universitatea din Nanterre şi abia după închiderea acesteia şi măsurile de represiune luate împotriva unor studenţi, flacăra s-a întins, înteţită, şi la Paris. Şi poate că totul s-ar fi terminat prin mitingul de protest organizat în după-amiaza de 4 mai la Sorbona, dacă rectorul acesteia, Roche, nu ar fi făcut gestul înspăimîntat şi imprudent de a chema poliţia. Din momentul apariţiei coloanelor de poliţişti, echipate complet şi pregătite de luptă, spiritul de libertate, jignit, s-a dezlănţuit. În aceeaşi seară, încheiată cu un bilanţ destul de modest (cîţiva răniţi, cîţiva arestaţi), s-a anunţat continuarea mişcării peste două zile. În 6 mai, toate dimensiunile crescuseră, de la actul de solidarizare al unor profesori (printre care un laureat Nobel), care constituindu-se în delegaţie au cerut demisia rectorului Sorbonei, pînă la numărul arestaţilor şi răniţilor din ambele părţi, care au atins ordinul sutelor (805 răniţi, dintre care 345 poliţişti, restul studenţi). Cu o intensitate puţin scăzută, mişcările au continuat în după-amiaza şi noaptea de 7 mai.

Dar acesta a fost numai începutul. Acţiunile de luptă s-au succedat după aceea într-un ritm atît de rapid încît chiar ziarişti experţi sînt luaţi prin surprindere de cursul lor năvalnic. Cine ar fi putut prevedea o asemenea amploare cînd înşişi oamenii politici care îşi confruntă astăzi opţiunile şi protestele în parlament, în presă, la radio şi televiziune au fost la început derutaţi?

Fapt este că la această oră greva cu ocuparea localului este o acţiune generalizată deopotrivă la Sorbona, la Renault sau la Teatrul Odeon, de unde zilele trecute vă scriam despre marile succese ale manifestărilor poetice din Anul Baudelaire sau despre triumful teatrului japonez de marionete.

Pînă acum cîteva zile în Paris se mai putea circula cu metroul gratuit, căci numai mecanicii mai lucrau spre a facilita populaţiei posibilitatea de a ajunge într-un punct sau altul al imensei metropole. În ciuda acestei paralizări a circulaţiei şi a altor sectoare ale vieţii cotidiene, în oraş stăruie o vie agitaţie — fluxul mişcării greviste fără precedent care a cuprins studenţii, muncitorii, artiştii, profesorii, funcţionarii...

Seara, după ce totul se termină, străzile desfundate şi copacii sfîrtecaţi mărturisesc mai degrabă o furtună decît o răscoală. Aerul este infectat de gaze lacrimogene şi toţi trecătorii, cu excepţia poliţiştilor mascaţi, lăcrimează abundent, într-un fel jalnic... Trec pe străzile cunoscute, pe sub castanii încărcaţi de flori albe, pe lîngă cafenelele cu nume celebre, păşesc printre manifeste aruncate şi sticlă spartă şi mă gîndesc că sînt în Cartierul Latin, această capitală a adolescenţei lumii...

Ana BLANDIANA

Paris, mai 1968

RĂZBOIUL „MONDIAL" DIN VIETNAM

În templele luminii se serbează azi cultul omului, Demiurgos, care oprește apele, mîngîie stele, ridică mașini uriașe. În ultimii ani există pe pămînt un război mondial: războiul din Vietnam! Război între umanitate, între ceea ce sîntem noi toți și o forță care vrea s-o distrugă. Ultima pagină a ziarelor vorbește despre bombardamente, despre atacuri, despre morți și răniți.

La porțile Asiei un popor de eroi reprezintă lumea.

În tabăra cealaltă nu e un popor, ci un grup de ură, o idee monstruoasă. Un pumn care-a închis în el viețile altui popor și le trimite spre moarte. Cu cîteva zile în urmă ziarele scriau: „Guvernul S.U.A. continuă să caute pretexte pentru a tărăgăna tratativele dintre reprezentanți ai R. D. Vietnam și Statelor Unite. ...Din ordinul Washingtonului, guvernul de la Saigon a proiectat mobilizarea a încă 300 000 de oameni. Trupele americane din Vietnamul de sud și armata saigoneză continuă să comită acte de teroare împotriva populației sud-vietnameze". Această sfidare nu mai poate continua! I se opune civilizația, acea „cartă a drepturilor omului"; i se opune chiar poporul american.

Războiul care bîntuie în Asia se petrece în același timp și în noi, cei de la mii de kilometri distanță. El lovește conștiința noastră, lovește cercul perfecțiunii umane, frumusețile veacului. Omul în vîrstă pe care-l întîlnesc pe stradă are pe retină cicatricele cîtorva războaie. Nu poate să nu le urască. Dacă războiul ar fi o apă, ar trece prin lume în șiruri lungi milioane de tați purtîndu-și fii pe brațe, deasupra capului, să nu-i atingă moartea.

Nu cred în nepăsarea și în inerția celui de 20 de ani! Nu cred în cel care nu se rănește de cuvintele despre război și nu imaginează hotare însîngerate, populate de trupurile unor tineri de aceeași vîrstă cu el.

Există un tot sensibil prin care ne numim și ne recunoaștem. Un tot care-și trimite în pori seismele lui, care iubește și se revoltă deodată. Cei din afara acestui tot sînt un eșec al materiei, o carne oarbă ce nu va zbura niciodată. Oamenii urmăresc acum convorbirile despre pace. Ele vor trebui să rezolve problema războiului din Vietnam, să aducă lumii liniștea necesară dezvoltării. Ziarul «Times» sublinia: „...există un sentiment aproape universal că nu trebuie lăsate să eșueze convorbirile".

Nu există soluții de compromis! Trebuie să învingă cetatea care este lumea modernă. La Paris se discută despre pace. La Paris discutăm despre pace. La Paris impunem pacea. Noi toți!

Nicolae Dan FRUNTELATĂ

De la corespondentul nostru la Roma

Mișcarea studențească din Roma, acum, la trei luni de la declanșarea ei, are o configurație bine precizată și a știut să exprime în lupta pe care a dus-o pînă acum și în elaborarea propriei platforme politice un potențial de energie și de devotament politic individual, ce au învins pozițiile refractare adverse.

Studenții au demonstrat forța lor politică, capacitatea de mobilizare, cu ocazia puternicelor și combativelor demonstrații din 27 aprilie, din 1 Mai și cu ocazia violentei represiuni politice pe care guvernul de centru-stînga și „corpul academic" au organizat-o împotriva studenților și mai ales a conducătorilor mișcării studențești.

Tocmai într-un moment de controverse interne în comisiile care hotărau activitatea studenților, după ce fuseseră însă ocupate edificiile din Citta Universitaria (cartierul studențesc), a început furibunda represiune polițienească.

Percheziții la domiciliu, în cele mai absurde forme, semănau cu acelea comise în timpul dictaturii fasciste. Mai ales în ultimele dimineți, tot mai multe locuințe studențești au fost perchezitionate: sertare răscolite, cărți răsfoite brutal și aruncate... Tovarășii au fost tîrîți apoi la poliție, supuși acolo unor lungi interogatorii. Și toate acestea fără un motiv precis. Doar cu intenția de a lovi, de a dezbina, de a slăbi o mișcare ce a mobilizat și mobilizează mii de studenți. Sînt numeroși cei închiși la Roma sau în alte orașe, așteptînd un proces absurd. În această situație se află și Podrut — de pildă — închis de mai bine de un an în închisoarea Ucciardone din Palermo, care își așteaptă procesul, acuzat de a fi participat la una din demonstrațiile împotriva războiului de agresiune al imperialiștilor americani în Vietnam. Putem afirma însă că prin aceste acțiuni teroriste care au încercat să distrugă noile și energicele forme de luptă politică ale studenților conștienți de necesitatea schimbării structurii sociale și economice a Italiei nu s-a realizat efectul scontat de guvernanți. Dimpotrivă. Rezultatul acestor acțiuni teroriste e acela de a fi întărit și mai mult unitatea mișcării — ale cărei dificultăți existente în interior au fost repede aplanate în fața inamicului — și de a fi creat o mai profundă conștiință politică. Și tocmai acum, în acest climat de represiune, se desfășoară campania electorală pentru reînnoirea organelor parlamentare în Italia. Mișcarea studenților nu e asociată, dependentă de competiția electorală, ea își apără autonomia, refuză orice înțelegere cu forțele guvernului. Ea a reușit să realizeze o serie de inițiative politice: contactul cu muncitorii din șantiere și fabrici, întîlniri cu populația mizeră a periferiilor orașului, pentru a putea găsi o punte de legătură cu aceste forțe sociale care aspiră și ele la schimbarea societății și pentru a explica acestora semnificațiile mișcării studențești, ale demonstrațiilor, unul din sensurile politice ale acestora fiind lupta pentru un învățămînt care să nu mai fie bazat pe diviziunea după clase sociale, ci să fie deschis, în sfîrșit, garantat, fiilor de muncitori.

În ziua de 27 aprilie, mișcarea studențească a început o puternică demonstrație, protestînd împotriva actelor de represiune amintite mai sus. Demonstranții au pornit din Citta Universitaria, studenților alăturîndu-li-se muncitori și elevi. Coloana a ajuns în jurul orelor 10 în fața ambasadei americane, unde studenții au protestat împotriva agresiunii în Vietnam. Apoi a ajuns în fața reședinței regelui Constantin, care după fuga din Atena s-a stabilit la Roma, și în fața ambasadei spaniole, unde manifestanții și-au arătat indignarea împotriva delictelor poliției franchiste și solidaritatea cu studenții și muncitorii din Spania. În jurul orelor 13, coloana de manifestanți a ajuns în Piața Cavour, în dreptul clădirii Tribunalului. Erau prezenți aici cca 4 000 de agenți și polițiști. Bastoanele lor au lovit cu cruzime manifestanții și pe acei ce se aflau din întîmplare în piață.

Luptele dintre manifestanți și poliție au durat o oră și jumătate. Ele s-au sfîrșit cu numeroși răniți și 200 de arestați, reținuți de poliție pînă noaptea tîrziu, eliberați apoi, cu excepția a șase tovarăși care au fost transportați în închisoarea Regina Coeli. Tocmai acum cînd vă scriu, aflu că ei au fost condamnați la un an închisoare.

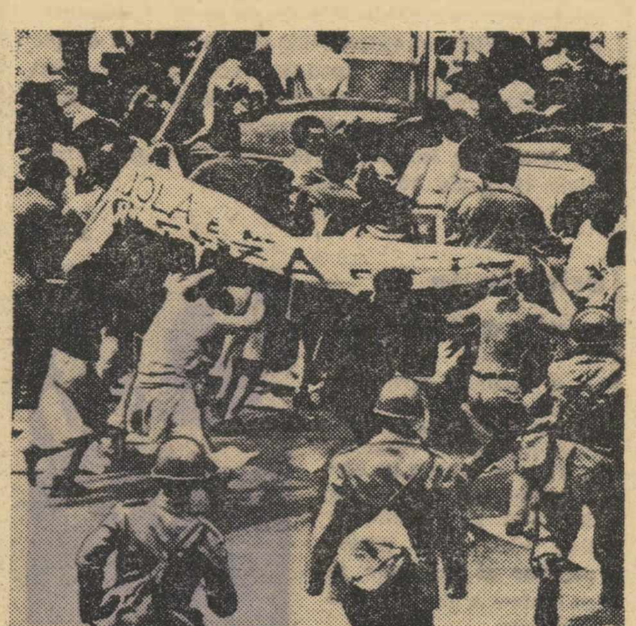
Mișcarea studențească nu s-a oprit aici. În ziua de 1 Mai a avut loc o altă demonstrație și din nou au fost arestați și torturați un număr apreciabil de studenți.

Putem afirma în concluzie că în aceste zile de luptă, mișcarea studențească s-a conturat și s-a maturizat în aspectele ei cele mai pozitive. A știut să înfăptuiască o alianță organică cu muncitorii și organizațiile lor, a știut să-și păstreze autonomia.

Sandro PETRUCCIOLI

DEMONSTRAȚIA MATURITĂȚII STUDENȚIMII ITALIENE

MAPAMOND STUDENȚESC

Gestul profesorilor de la Universitatea Dickinson

Doi profesori care predau cursuri de literatură la Universitatea Dickinson din Madison (statul New Jersey) au declarat că nu vor da note de trecere la aproximativ 600 de studenți albi dacă nu își vor cere scuze față de 50 de studenți negri care au fost obiectivul unor manifestări cu caracter rasist. Studenții albi au adresat injurii negrilor cu prilejul unui miting și au cerut să nu se mai permită găzduirea lor în căminul universității. Cei doi profesori, la fel ca și alte cadre didactice de la această universitate, s-au ridicat împotriva acestei comportări care, după cum au declarat ei, „nu se înscrie în tradiția Universității noastre".

Congresul studenților din Costa Rica

La San Jose au luat sfîrșit recent lucrările celui de-al 10-lea Congres al Federației studenților universitari din Costa Rica. La această reuniune s-a subliniat că țările Americii Latine trebuie să creeze o organizație proprie politică, economică și socială, fără participarea Statelor Unite și a Canadei. „Organizația Statelor Americane *(actualul organism inter-american N.R.) — se subliniază într-una din rezoluțiile adoptate* — servește numai interesele imperialismului și ale guvernelor antidemocratice de pe continentul american". *Participanții s-au pronunțat în favoarea revizuirii actualei constituții a Republicii Costa Rica, care interzice partidelor politice de stînga să ia parte la alegeri. Studenții costa-ricani și-au afirmat solidaritatea cu lupta oamenilor muncii din țară în apărarea drepturilor lor și au cerut guvernului să interzică activitatea organizației anticomuniste „Mișcarea pentru libertatea Costa-Ricăi". În unanimitate a fost adoptată o rezoluție care condamnă agresiunea S.U.A. în Vietnam și cere retragerea imediată a trupelor americane din această țară. Rezoluția afirmă dreptul poporului vietnamez de a hotărî în mod liber calea sa spre democrație și progres.*

Solidaritate cu eroicul popor vietnamez

Timp de patru zile la Ciudad de Mexico s-a desfășurat un festival studențesc organizat sub lozinca „Pentru pace în Vietnam". La inițiativa studenților din capitala mexicană, în cursul festivalului a fost deschisă o expoziție de fotografii, au fost prezentate filme documentare consacrate luptei eroice a poporului vietnamez, s-au desfășurat concerte și numeroase mitinguri de protest împotriva agresiunii S.U.A. în Vietnam. La festivalul „Pentru pace în Vietnam" au participat peste 20 000 de studenți din Ciudad de Mexico.

În cursul mitingului de închidere a festivalului, care a avut loc în fața clădirii Universității, studenții au ridicat drapelul național mexican și drapelul Frontului național de eliberare din Vietnamul de sud.

ETC

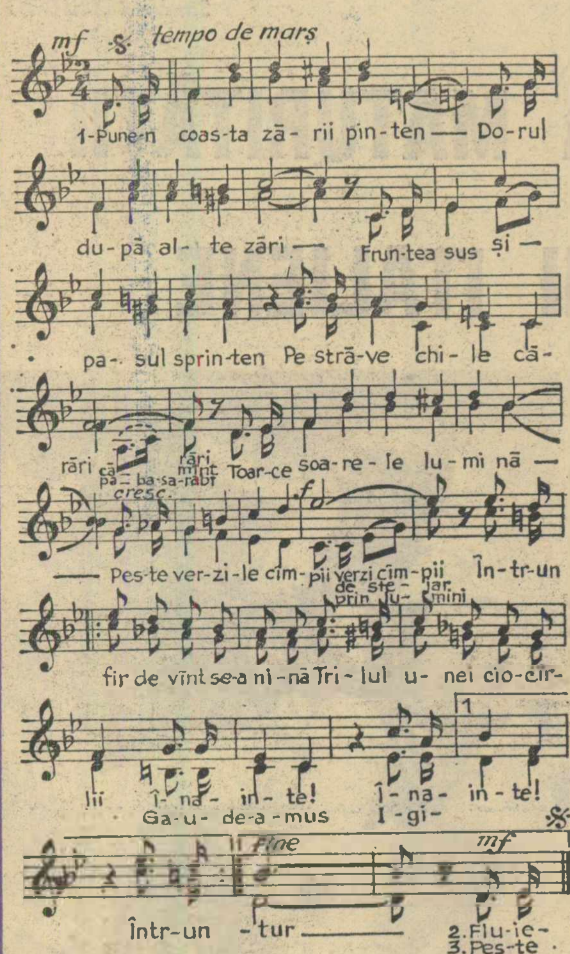
Gaudeamus igitur

Mică enciclopedie a cîntecului studențesc

Inainte, spre izvoare !

— *Cîntec studențesc de drumeție* —

Versuri : H. GRAMESCU
Muzica : ION RADULESCU

1. Pune-n coasta zării pinten,
Dorul după alte zări !
Fruntea sus şi pasul sprinten
Pe străvechile cărări.
Toarce soarele lumină
Peste verzile cîmpii ;
Intr-un fir de vînt se-anină !
Trilul unei ciocîrlii — *bis*
Inainte ! Inainte ! (prima oară)
Gaudeamus igitur ! (a doua oară)
2. Fluieră o mierlă-ascunsă,
Inima se face cînt
Suie-n fiecare frunză
Glasul bunului pămînt.
Inainte, spre izvoare,
Pe sub codrul de stejar
Cum trecea Ştefan cel Mare
In trecutul legendar — *bis*
Inainte ! Inainte ! (prima oară)
Gaudeamus igitur ! (a doua oară)
3. Peste plai cu sfinte datini
Nalță noii pîrcălabi
Ctitorii de vechi Muşatini,
De Corvini şi Basarabi.
Lasă drumul să te poarte
Printre flori şi prin lumini
Mai departe, mai departe,
Sub al țării cer senin. — *bis*
Inainte ! Inainte ! (prima oară)
Gaudeamus igitur ! (a doua oară)

Remediul exploziei informaţionale

Cei care lucrează în învățămîntul superior şi în cercetarea ştiinţifică se sufocă încetul cu încetul sub uriaşul volum de cărţi tehnice şi de ziare specializate. Psihologul NEVITT SANFORD prezice că înainte de sfîrşitul secolului colegiile cele mai respectate vor interzice profesorilor lor să publice dacă nu au împlinit cinci sau chiar zece ani de activitate în facultate. El sugerează ca singură excepţie publicarea prin televiziune, în care omul de ştiinţă care are ceva important de spus va merge în faţa camerelor de luat vederi şi va expune problema într-o limbă pe înţelesul întregului public.

Supermaşina fizicienilor sovietici

Fizicienii sovietici vor semna în curind certificatul de naştere a celui mai mare dintre aparatele mari folosite în ştiinţă. Gigantul accelerator va accelera particulele subatomice pînă la o energie similară cu a razelor cosmice. A fost deja construit un model al aparatului care are 16,77 m diametru ; protonii acceleraţi dezvoltă o energie de 270 de milioane de electroni-volţi. În sistemul de control, un calculator electronic supraveghează calea protonilor pentru a le menţine direcţia spre centrul camerei de vid şi corectează drumul protonilor cu ajutorul unor magneţi electrici speciali.

Shake în Taiga

În mijlocul taigalei, la 25 km. de Novosibirsk, pe malul fluviului Obi, se află clubul Universităţii din „capitala" Siberiei, denumit „Integrala". Aci studenţii şi ceilalţi tineri intelectuali participă, pe lîngă alte activităţi, la deprinderea corectă a dansurilor moderne.

Picasso pune condiţii

Pablo Picasso păstrează cu sfinţenie secretele vieţii sale particulare şi pe cele ale trecutului său. Dar, respectind ultimele dorinţe ale prietenului de-o viaţă şi secretarului său, JAIME SABARTÉS, care a murit în februarie la Paris, celebrul artist a dat Muzeului Picasso din Barcelona 250 de scrisori ale sale către Sabartes. Se presupune că scrisorile care acoperă cei 69 de ani de prietenie şi colaborare vorbesc deschis despre artă şi dragoste, despre politică şi afaceri. Va mai trece însă vreme pînă cînd lumea va cunoaşte precis conţinutul lor. O comisie specială va număra şi va inregistra scrisorile ; apoi, conform dispoziţiilor lui Picasso, ele vor fi sigilate intr-un sicriu din muzeu şi păstrate acolo timp de 50 de ani.

Brigitte în mini-pantaloni

La o serbare care s-a dat în cinstea ei în localitatea Cadix de pe litoralul atlantic al Spaniei, „FEMEIA SECOLULUI" a apărut în mini-pantaloni din piele, contrastind violent cu portul popular al gazdelor şi cu cîntecele şi dansurile andaluze.

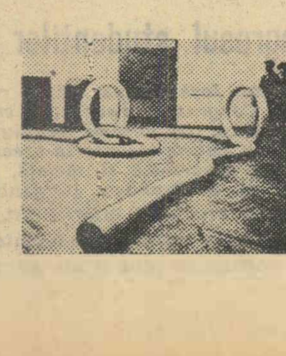

Moda olimpică

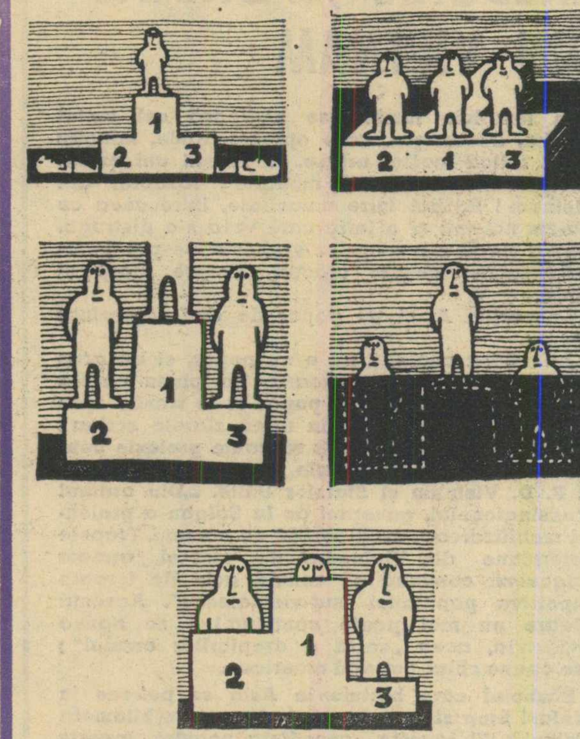
Acesta este costumul pe care creatorii de modă din Mexic l-au pregătit pentru sportivii ţării gazdă în vederea Jocurilor Olimpice de la Mexico City.

Balaurul a fost ucis

Cu titlul „Balaur ucis" a fost expusă „sculptura" din fotografie la o retrospectivă a artiştilor „moderni" de la Roma.

Cinci caricaturi de I. Dogar-MARINESCU

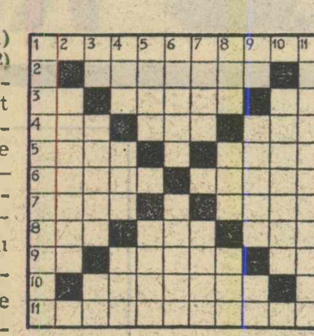
Dansul – arta secolului ?

În ciuda problemelor sale financiare, „lumea dansului este de departe cea mai creatoare dintre artele care se practică în America astăzi" — scrie un critic de artă american, J. Enwing. Anul trecut au avut loc în S. U. A. 100 de premiere cu spectacole de „new-dance" — coregrafie modernă. Artiştii care slujesc celelalte arte acordă un mare interes exploatării posibilităţilor dansului ; unul dintre producătorii americani de filme se gîndeşte la un „cinema total" dominat de dans. Publicul care se ingrămădeşte la spectacolele de dans este din ce în ce mai tînăr şi mai numeros ; crescută cu televiziunea şi filmele, tînăra generaţie găseşte în spectacolele de dans ceva care se adresează ochilor minţii. După un recent spectacol al lui JOHN BUTLER cu „Ceremonia", la New York, coregraful a fost oprit pe stradă de doi copii. „D-ta eşti Butler ?" zise unul. „Am văzut baletul d-tale. Le spui pe toate aşa cum sînt". Şi Butler comentează : „Acesta a fost cel mai frumos compliment ce mi-a fost adresat."

Bărbaţii şi bijuteriile

Lumea s-a obişnuit de mult cu pasiunea femeilor pentru bijuterii. Unii bărbaţi şi-au închipuit că aceasta este un exemplu bun, de vreme ce au început să-l urmeze. Cunoscutul specialist în modă masculină PIERRE CARDIN şi sculptorul american DAVID HAYES au expus la Paris cîteva modele de medalioane pentru bărbaţi, lucrate în aluminium sau argint, cu diamante, evaluate la preţuri de pînă la 1 000 de dolari. Pierre Cardin prezice că moda bijuteriilor pentru bărbaţi va creşte exploziv în următorul deceniu. Un magazin din New York a vîndut peste 900 de bucăţi din aceste podoabe destinate bărbaţilor. Există şi o oarecare opoziţie faţă de aceste excentricităţi. Dar partizanii ripostează : cunoscutul actor GEORGE HAMILTON, entuziast purtător de bijuterii, declară că „podoabele nu sînt exclusiv feminine. Ele repun masculinitatea în balanţă". Oare ?

X

ORIZONTAL : 1) N-o cunoaştem ; 2) Cunoscut ; 3) Rezultat pozitiv — Arăt — Tainic în extremis ! ; 4) Nume feminin — Însuşi — Posesiv ! ; 5) A deschide ochii (fig.) — Arbore ; 6) Accesoriu al carului — Necunoscut în epoca de piatră ; 7) Fluviu spaniol — Aleargă noaptea ; 8) Alb şi negru — Suspin — Am păţit-o ! ; 9) Abis — Comună în apropierea Sibiului — Teo ! ; 10) Relaţii cu „icşi" oarecare ! ; 11) „X" în aritmetică (pl.).

VERTICAL : Au rămas necunoscuţi ; 2) Domeniul „X"-ilor ; 3) Carte poştală ! — A spune vorbe neînţelese — In temă ! ; 4) A duşmăni — Nicu şi-a pierdut capul ! — Chiar acum ! ; 5) Ascuns... sub zăpadă — Enigma Sfinxului... ; 6)... şi dezlegătorul ei — Cunoscut într-un tîrziu ! ; 7) Cunoaşte — Cel mai mare... acasă (pl.) ; 8) Păstrează secretul... depunerilor — Plîngere scrisă (arh.) — Peisaj ; 9) Nedefinit ! — Enigmă rezolvată de Ulysse ! — „X" arab ! ; 10) Ţinut secret ; 11) Locuri necunoscute.

Ivan I. ION

DIN PLICTISEALĂ

Deci să reconstituim :

În seara zilei de 5 octombrie 1967, L.C. a coborît cinematografic treptele căminului, asigurîndu-se prin geamurile înalte că afară e încă frumos și cald și că, prin urmare, poate ieși fără ciorapi. Pe cheiul Dîmboviței o aștepta un prieten, student la Spaniolă, cu un „Fiat 1100", pe care nici unul din părinții săi nu și-l revendicau. Așa că singurul proprietar al limuzinei, A.T., după ce trînti ușa galant se așeză la volan, apăsă pe accelerator și goniră cîteva minute pe străzile Bucureștiului spre o destinație premeditată. Camerele luminate mai à giorno sau mai discret, în funcție de preferințe, erau pline de tineri ascultînd o muzică lentă de jazz într-un extaz cît se poate de snob. A. T. prezentă pe tînăra fată drept studentă la teatru. Cîteva surîsuri deranjate, cîteva priviri de o falsă curiozitate și L. C. intră printre obiectele casei. După reprize obositoare de dans, schimbînd parteneri monosilabici, după discuții absurde și prețioase, sorbind băuturi exotice, cînd cuplurile erau deja conturate, L. C., mergînd spre toaletă ascultă în dreptul unei uși întredeschise o conversație. A.T. comunica unui tip singuratic și taciturn, care o privise toată noaptea insistent de la o masă, următoarele : — „Dacă vrei, ți-o pasez ție. Eu m-am plictisit". L.C. se închise în baie și nu mai ieși de acolo o jumătate de oră, sfidînd loviturile repetate din ușă. Plînse rezemată de chiuveta de faianță pînă cînd în cele din urmă cuvintele, surprinse incognito, i se părură de fapt amuzante. Ieși liniștită, aproape lucidă. se îndreptă spre tînărul care o privise insistent toată noaptea și-i spuse : — „Să mergem !" Tînărul nu păru surprins și o însoți schițînd un gest superior de salut înspre A.T care vorbea la telefon. Au alunecat cîtva timp pe străzi fără nici o țintă, apoi ea se întoarse spre necunoscut : — „La cămin nu mai am ce căuta la ora asta. Unde mă duci ?"
„— Stau aici, la cîțiva pași...".

Intrînd în apartamentul unde locuia tînărul, i se atrase atenția să nu facă zgomot ca să nu trezească gazdele. Camera era plină de cărți de medicină, între care descoperi, nu fără a se amuza, un volum de ginecologie și obstetrică, apoi cîteva halate albe, un stetoscop, un craniu devenit lampă de noptieră etc. Se lăsă moale în fotoliu, își scoase pantofii și-și încolăci picioarele sub corp... „— N-ai nimic de băut ? Nu sînt destul de amețită ca să mai simt ceva". Tînărul nu părea un om dispus să dezlege cuvinte încrucișate. Scoase din dulap o sticlă de coniac și turnă în două pahare de băut apă.

...Dimineața se trezi tîrziu. Pierduse primele cursuri. Încercă să citească un volum trîntit pe jos și adormi din nou. Cînd se trezi a doua oară descoperi în sfîrșit sub scrumieră un bilet notat nervos : „Dacă nu te-ai plictisit, rămîi la mine. Andy". Se dădu jos din pat și constată cu oroare că e goală. Îmbrăcă un halat și se plimbă fumînd prin cameră. Răscolind prin rafturile de cărți, pentru a găsi din nou o preocupare care să o salveze din plictis, descoperi un carnet de student. De la primele rubrici pînă în dreptul celor din anul IV nu întîlni decît cifra 10. Un singur 9 la Socialism în anul II. Fotografia de pe prima filă a carnetului reprezenta o imagine solemnă, de adolescent, a celui care semnase biletul atît de inofensiv : Andy. Își aminti cum urcase în camera aceasta. Evident, felul în care procedase nu o caracteriza. Dar cuvintele lui A.T. care o umpluseră de durere dar și de greață o împinseseră la un gest aventuros. A făcut totul din oroare față de sine și din ură față de ceilalți. Își aminti de replica pe care i-a dat-o acest Andy după ce A.T. declarase că o „pasează" : — „Nu e nevoie. Mă descurc și singur...". În acest fel hotărîrea ei cîștiga noi valențe morale...

Noaptea, la 11, se întoarse în camera lui Andy :
„— Credeam că nu mai vii". Acesta citea la masă în pijama și în papuci un curs imens cu fotografii monstruoase. L.C. se cuibări copilărindu-se în fotoliu.
— „Te rog să mă aștepți pînă termin capitolul. Mai am cîteva rînduri..." — făcu el politicos dar solemn. Se vedea cît de colo că studiul pentru acest individ frumos și stilat e un ritual. L.C. admira indivizii care aveau răbdare să citească, pentru că în ultimul timp, datorită vieții agitate, ea pierduse voluptatea lecturii. Apoi, drumul din fotoliu pînă în pat fu lung și dură pînă spre dimineață. Andy o întrebă la început unde ar vrea să evadeze dacă i s-ar oferi posibilitatea :
„— În Groenlanda — exclamă ea și rîse. „— De ce tocmai în Groenlanda ?" Și Andy îi descrise Groenlanda cu o remarcabilă putere de sugestie ce îi aminti de un tînăr regizor de film care încercase să-i facă curte fără succes. L.C. nu era o ființă fără imaginație și Andy și-a dat seama că pentru a cuceri o femeie frumoasă și plictisită ca ea e nevoie de multă imaginație și de poezie. În aceeași noapte, privindu-l din fotoliu cu genunchii la gură, L.C. constată subit că e îndrăgostită de „tipul ăsta".

Peste cîteva zile anunță la decanat că se retrage din cămin, că-i trebuie liniște, că nu mai poate studia, că sînt prea multe fete într-o cameră și că prin urmare a gasit o gazdă în oraș. Își luă lucrurile în două geamantane și se mută la Andy. Andy era plin de o afecțiune metodică, rece, de atenții demonstrative, cerînd în schimb respectarea riguroasă, cazonă a orelor de studii. Era obișnuit încă din familie să-și facă lecțiile conștiincios, dar, indiferent și cu ajutorul unui sistem de studiu repetat zilnic, își crease scheme fixe de însușire a celor mai complicate cunoștințe. Învăța dar fără o finalitate precisă, învăța în virtutea obișnuinței. Acest fapt îi dădea un ascendent față de ceilalți colegi de an care se străduiau să buchisească tomurile de mii de pagini ale bibliografiei.

Dintre colegi unul singur părea că sparge golul de aer în care trăia Andy. Un tînăr simpatic, spiritual, care scotea calambururi din orice expresie ca un prestidigitator. În contrast cu Andy, Rudy (amintind un personaj din piesa „Patima roșie" a lui Mihail Sorbul) era exploziv și dezordonat, aruncînd-o pe L.C. într-un hohot de rîs continuu. Și în timp ce relațiile dintre Andy și L.C. deveniseră obișnuite, aproape familiare, banale, se întîmplă ca Rudy să cîștige din ce în ce mai mult simpatia tinerei femei. La un moment dat, într-o seară, după ce se plimbară prin parc, privind tulburați cum ninge, Andy i-a atras atenția aparent fugar că o simte prea des în compania lui Rudy. L.C. tăcu cîteva clipe și, convinsă că e vorba de o manifestare trecătoare de gelozie, izbucni în rîs. Dar nu putu să nu remarce în timp ce se afla, peste cîteva clipe, în brațele lui Andy, că vorbele lui ar putea fi justificate și că Rudy, la urma-urmei, este un băiat admirabil și de loc plictisitor. Și o curiozitate senzuală puse stăpînire pe ea. Își privi prietenul care dormea, nemulțumită la gîndul că trăiește cu un om ale cărui gesturi sînt trase cu compasul, ale cărui cuvinte sînt măsurate cu metronomul, studios și meticulos ca un ceasornicar, fără nici un sens precis, fără nici o aspirație decît aceea de a trăi fără probleme. Un tip de nota 10 la toate materiile, dar de nota 1 la sensibilitate. Așa că în prima noapte pe care urma să o petreacă singură în camera lui Andy, în timpul plecării acestuia la părinți, la Buzău, așteptă cu respirația agitată venirea lui Rudy. Și acesta veni fără nici o înțelegere premeditată.

Spre dimineață, în timp ce ațipiseră, ușa se deschise și intră, ca într-un film polițist, Andy. Scena se petrecu neașteptat de simplu. Cei doi tresăriră răvășiți în lumina crudă, Andy declară sentențios, cu un zîmbet cinic : „ — Vă rog să vă îmbrăcați și să o ștergeți imediat ! Eu aștept afară..." Se îmbrăcară febril. L.C. își aruncă tăcută lucrurile în cele două geamantane. Coborîră fără nici un cuvînt, gîfîind. La colțul străzii, Andy oprise un taximetru. L.C. intră jenată în mașină. Rudy rămase probabil să se explice. Și în timp ce șoferul aranja port-bagajul, prin portiera întredeschisă L.C. auzi frînturi dintr-o discuție incredibilă :

„— De ce ai venit tocmai acum ? Ești un porc ! Așa ne-a fost vorba ? Ca să mă pui și pe mine într-o situație penibilă ? Nu era vorba că la întoarcere o dai pur și simplu afară insinuînd că știi totul ? Acum ce fac cu ea..." Șoferul reveni în mașină, trînti portiera și restul dialogului rămase afară. Cîteva clipe L.C. nu reuși să realizeze ce se întîmplă cu sine. Apoi se adresă hotărîtă șoferului, să pornească. Acesta păru nelămurit, nehotărît. Atunci ea îl lovi disperată cu pumnul în spate, urlînd să pornească și acesta apăsă pe accelerator înjurînd. Auzi strigătele lui Rudy ricoșînd din viteză, dar nu întoarse capul. Îi indică șoferului cîteva adrese, dar de fiecare dată se răzgîndi. Apoi, plîngînd, fără să mai judece, într-o stare de prostrație oftă : „— Du-mă unde vrei..."

★

Și tribulațiile tinerei studente L.C. pot continua așa la nesfîrșit. Trăind o viață lipsită de sens, de preocupări spirituale elementare, ea caută să evadeze

din indiferență și plictis încercînd aventuri care sfîrșesc din ce în ce mai lamentabil. E uimitor cum pot trăi asemenea oameni printre noi și e uimitor cum nu reușim să-i descoperim atent și la timp. Întrebarea care deconcertează, și la care am vrea să aflăm un răspuns din partea cititorilor, este : cum pot apare asemenea excrescențe imorale printre noi ? Și apoi, poate că, totuși, cineva dintre dumneavoastră va reuși să o depisteze pe L.C. și pe ceilalți intruși, prezentați în întîmplările de față, printre colegii de amfiteatru, fie că sînt ascunși sub alt nume, fie că trăiesc într-un alt oraș decît cel consemnat aici pe baza unei corespondențe deocamdată anonime.

OMICRON

CONFIDENȚE

Modestia și cîte ceva despre altele...

N-am de gînd a teoretiza și afla sorgintea autenticei modestii și nici ansamblul formelor desprinse din ea pe care noi le vedem adeseori la diferiți oameni. În ce mă privește MODESTIEI i-aș ridica soclu etern pentru că ea și numai ea a fost PRIETENIA-DUREREA-CUNOAȘTEREA — triada care i-a înfrățit pe toți, de peste tot și din totdeauna. Afirmațiile „băiat de comitet", „fată de treabă" (nu peiorativ aruncate) ne anunță OMUL pe care va să-l cunoaștem, să-l cinstim, să-l respectăm.

Îngăduindu-mi o sondare a opiniei colegilor despre noțiunile în cauză, am primit, bineînțeles, felurite răspunsuri :

Cîteva : L. M. — Grupă fruntașă. Doi studenți, cei mai buni din an.

Două firi opuse, controversate. Unul de la țară, celălalt „orășean" get-beget.

Am impresia că N. C. („rusticul" n.a.) în manifestarea cunoștințelor la seminarii are ceva ce nu-i umbrește firea caldă, sinceră. (Îmi făcu trimitere la viziunea blagiană a atmosferei rurale).

„Ceva" care-l face îndrăgit pentru că firea-i nu-i influențabilă la angoasele citadinului, rămîne mereu firească, inocentă, volubilă, fără pic de sforțare.

Niciodată nu jignește pe nimeni, iar ajutorul pe care-l dă îl socotește o datorie sine qua non a bunei-cuviințe, o condiție a colegialității și prieteniei.

Despre I. G. — la fel de bun ca N.C. (la învățătură) — ce pot spune ? Controversat, își revendică schimbări de cameleon. Față de colegii inactivi (la seminarii) are un dispreț vizibil, iar aerul doct pe care și-l arogă atunci cînd „scurtele" intervenții ale unuia din masa „inactivilor" îl completează, aduce a disprețuire totală, poate rudă cu „vedetismul". Poantele „rafinate" cu care se vrea totuși un component al grupei sînt jaloane spre un țel ce se vrea atins. Nu știu, n-am observat dacă-l invidiază pe N. C. pentru buna înțelegere de care se bucură.

T.A. (tot coleg cu L.M.) — „Aproximativ aceeași explicare a purtărilor celor doi. De adăugat la comportamentul celui din urmă lipsa de încredere și respect în puterile colegilor, pe care-i persiflează deseori.

Și încă ceva : școala vieții, în măsura în care ai trăit-o și ai umblat-o pînă la vîrsta asta. Ți-e de mare folos faptul de a fi lucrat lîngă oameni, cu ei și pentru ei. Are oroare față de colegii țărani. Poate din neputința de a-i înțelege sau poate dintr-un „precedent" ce nu se lasă știut de către noi. În orice caz, o fire care, dacă nu i-ar lipsi credința în colegi, ar putea spera la îndrăgire din partea noastră sau, cum se zice în popor, „brînză bună în burduf de cîine".

Sînt două gînduri colegiale, identice aproape, care spun multe și care trebuie să ne dea de gîndit NOUĂ, colegilor de an și de grupă.

Nu am vrut a se colporta atmosfera în care își duc pe umeri și în gînd cei mai frumoși ani ai vieții. Am vrut să aflu adevărul despre băieții care mîine vor fi reazem.

George Nicolae PODIȘOR
Facultatea de istorie, anul II
Universitatea București

Handbalistele timişorence

virtuale campioane

CRONICA MICROBISTULUI

Scrisoare deschisă preşedintelui C.N.E.F.S.

STIMATE TOVARĂŞE ALEXE

Citeva recente evenimente petrecute în fotbalul nostru ne obligă să ne adresăm dumneavoastră, direct şi deschis, pentru a readuce în discuţie probleme care nu de mult şi-au găsit un loc însemnat în revista noastră dar, din păcate, nu şi în preocupările federaţiei de specialitate.

Nu intenţionăm, bineînţeles, să vă răpim timpul din nou cu problemele generale ale fotbalului românesc, deşi toată lumea ştie că, pînă la ora actuală, acestea nu şi-au găsit rezolvarea dorită şi aşteptată de milioanele de simpatizanţi ai acestui rege neîncoronat al sporturilor. Cunoaşteţi: climatul general în care se practică fotbalul la noi nu s-a resimţit de pe urma unor îmbunătăţiri sesizabile, munca în cluburi este în continuare deficitară, teamurile noastre practică un joc de o opacitate deconcertantă ş.a.m.d. Daţi-ne voie, astăzi, să abordăm numai prezenţa studenţească în mişcarea noastră fotbalistică — prezenţă pe care unii o contestă (considerind-o o povară), iar alţii o minimalizează (refuzîndu-i perspectiva). Că, personal, avem altă părere, că marile succese ale formaţiei Estudiantes din La Plata (care a cucerit de curînd Cupa Americii de Sud) ne inspiră încredere în formaţiile universitare — acestea sînt alte chestiuni, care merită discutate în contextul oferit de întregul nostru fotbal şi în prezenţa tuturor departamentelor care au reprezentante în diviziile naţionale. Propunîndu-ne să realizăm într-un viitor apropiat o asemenea dezbatere largă, vom sublinia acum doar că potenţialul studenţesc este, totuşi, o realitate în fotbalul românesc — poate unică în felul ei în lume, dar realitate — şi trebuie acceptată ca atare, pentru ca formaţiile care reprezintă viitoarele generaţii de intelectuali să-şi poată aduce în condiţii egale şi normale contribuţia la redresarea şi progresul mişcării noastre fotbalistice.

Este adevărat, fotbalul studenţesc are el însuşi de rezolvat unele probleme interne care-i stînjenesc evoluţia. Este vorba de repercusiunile nefaste ce le au asupra sa deficienţele de structură, principiile şi reglementările din sportul nostru universitar. Trecind însă peste aceste insuficienţe respiratorii, fotbalul studenţesc trebuie să aibă dreptul la viaţă şi echitate, trebuie să se bucure de aceeaşi justiţie. Spunem trebuie să se bucure pentru că de multă vreme este lipsit de condiţiile la care ar avea dreptul potrivit regulamentelor şi legilor interne ale sportului şi fotbalului.

Ştim cu toţii nenumăratele abuzuri care au făcut cu doi ani în urmă ca Politehnica Bucureşti să rămînă în „B", iar Progresul să promoveze în „A". Protestului de atunci al opiniei publice, al studenţimii şi al revistei noastre, federaţia i-a răspuns prin tăcere. La sfîrşitul campionatului trecut, o altă echipă bucureşteană (Metalul) avea să-şi salveze locul în divizia „B" tot pe seama Politehnicii, tot pe seama nervilor studenţilor şi tot prin 11 m gratuit în ultimele minute. Dar nici acest semnal nu avea să fie luat în considerare, dîndu-se totul numai pe seama arbitrului Marin Niţă.

Speram ca măcar în acest an, o dată cu schimbările survenite la federaţie, asemenea practici străine spiritului sportiv, eticii şi legii, să fie extirpate pentru totdeauna. Recunosc însă că am fost naiv! Mi-am dat acum seama că, deşi am intrat în al patrulea deceniu al vieţii, am crezut cu uşurinţa unui copilandru în triumful deplin al fair-play-ului la Federaţia de fotbal. Pentru că, departe de a se remedia ceva, evenimentele au luat amploare. Un fotbalist student — Răcelescu, de la Politehnica Timişoara — este suspendat timp de 8 luni (sancţiune rarisimă la noi), pe motiv că în timpul unui incident petrecut la un meci la Baia Mare ar fi lovit pe arbitru, cu toate că acesta din urmă nu l-a văzut (?!). Universităţii Craiova (ocupanta locului al III-lea la sfîrşitul campionatului trecut) nu i se găseşte un loc într-o competiţie oficială, cu toate că forma de-atunci a echipei oferea suficientă încredere în acest sens. (Pentru Cupa balcanică erau la un moment dat două candidate — Craiova şi Farul — dar federaţia optează pentru ultima, care fusese sancţionată pentru fals în ediţia precedentă, a aceleiaşi competiţii ?!). Abia într-un tîrziu li se oferă de ochii lumii şi studenţilor craioveni posibilitatea efectuării unui turneu cenuşiu şi nesemnificativ. Urmează apoi cazul Oprea — Matei. După ce amîndoi fuseseră eliminaţi de arbitru pentru aceeaşi infracţiune, fapt confirmat şi de observatorul federal (D. Teodorescu), secretarul general al federaţiei (I. Şiclovan) hotărăşte singur ca unul să fie suspendat, iar celălalt să joace. Este drept, peste o săptămînă şi Matei şi-a ispăşit cuvenita pedeapsă (n-a jucat împotriva Stelei), dar numai în urma intervenţiei publice a revistei noastre şi a poziţiei cîtorva membri din biroul federaţiei.

Să continuăm cu exemplele...

Anul 1968 ridică din nou problema Politehnicii bucureştene. După ce beneficiază un timp de condiţii normale de joc şi de un arbitraj corect atît în Capitală cît şi în provincie (C. Mihăilescu, Stavru Nicolcu, Gheorghe Popovici, O. Turcitu), echipa — care, coincidenţă, are şi o formă bună — prinde aripi şi începe să se gîndească la un loc fruntaş. Este însă stopată în 12 mai de către arbitrul C. Niculescu într-o manieră care nu mai lasă nici un dubiu că are în spate aranjamente directe, lucrături. Pledează pentru această supoziţie faptul că, după ce antrenorul Electronicii Obor solicitase prin telefon un meci nul colegului său de la Politehnica şi fusese, evident, refuzat — arbitrul (fost jucător şi actual prieten al antrenorului oborean Tcaciuc) a dictat din senin (la 1—0 pentru studenţi) 11 m. şi a refuzat apoi de trei ori să acorde gazdelor o lovitură similară în cazul unor faze care solicitau o astfel de penalizare. Furtul arbitrului, de fapt el însuşi un huliganism, a primit de asemeni replici huliganice pe care noi le-am mai condamnat şi le condamnăm cu toată tăria. De altfel, organizaţiile U.T.C. din Politehnică, rectoratul, clubul sportiv au şi luat măsuri energice de depistare şi sancţionare a puşlamalelor instigatoare la scandal, au fost organizate discuţii pe această temă în colectivele studenţeşti şi la complexul „Regie" de lîngă stadion, jucătorii echipei au dezaprobat şi ei public atitudinea unora dintre simpatizanţii lor.

Nu putem însă considera problema închisă, aşa cum ar dori unii. Avem datoria să ne întrebăm: „De ce s-a putut ajunge aici" şi „Cine urmăreşte cu atîta insistenţă ca această echipă, şi fotbalul studenţesc în general, să nu se poată afirma ?" Căutînd să dăm răspuns acestor întrebări ajungem, vrînd-nevrînd, tot la federaţie. Aici, cu toate că au şi trecut 10 zile, nu s-a întreprins însă nici o analiză serioasă a faptelor; numai comisia de competiţii (pentru că la noi e foarte curios: acelaşi fapt e judecat de 4 comisii — disciplină, competiţii, arbitri, antrenori — fiecare cu un unghi de vedere şi fiecare propunînd sancţiuni pe linia sa) a întocmit un raport tendenţios, care denaturează evident realitatea. Pe baza acestui raport s-a cerut suspendarea terenului Politehnica pe nici mai mult nici mai puţin decît 6 luni de zile, echipa urmînd să joace pînă la încheierea turului campionatului următor la minimum 60 de kilometri depărtare de Capitală. E o sancţiune fără precedent (pentru că Rapid cînd a avut terenul suspendat a jucat pe „Republicii", pentru că în alte cazuri de scandal s-au penalizat echipele cu 2—4 etape) ceea ce arată că acei care de ani de zile boicotează Politehnica nu numai că doresc să se folosească de acest prilej regretabil pentru a-i înăbuşi acesteia orice aspiraţie, dar pur şi simplu vor s-o proiecteze încă de pe acum spre divizia „C". Despre sancţionarea arbitrului n-am auzit încă nimic, despre vreo cercetare întreprinsă de federaţie n-am auzit nimic, la fel şi despre cei care urzesc iţele şi răspund de arbitri — şi ştiu sigur că nu s-a întreprins nimic.

Revista noastră consideră că asemenea fapte sînt posibile deoarece în fotbalul nostru nu s-a lucrat cu bisturiul, şi minciuna stă cu funcţionarii la masă. Biroul federal patronează doar nişte lucruri mari, de principiu, organismele mărunte şi viciate ale federaţiei fiind acelea care hotărăsc în treburile curente după bunul lor plac şi după cum au apucat de ani şi ani. Faptul că zilele trecute au demisionat din Colegiul central de arbitri 5 oameni cu prestigiu şi experienţă (Andrei Rădulescu, C. Bărbulescu, Grosu, Dumitrescu-Budeşti, Colea Vîlcov) ca protest împotriva funcţionarului Bogea, care şi-a permis să-şi aroge dreptul de veto în delegarea arbitrilor, este semnificativ în acest sens. Noi ne exprimăm speranţa că dumneavoastră, tovarăşe Alexe, veţi acţiona cum aţi mai făcut-o şi cu alte prilejuri cînd revista noastră vi s-a adresat şi veţi face lumină în problema obstrucţionării fotbalului studenţesc, iar tovarăşul A. Dumitriu, preşedintele F.R.F., va instaura la federaţie spiritul justiţiar.

„Viaţa studenţească" propune următoarele măsuri:

1) Instituirea unei anchete urmată de măsuri radicale în legătură cu ceea ce i s-a întîmplat Politehnicii Bucureşti (atît în urmă cu doi ani cît şi săptămîna trecută), anchetă ale cărei concluzii să fie publicate în presă.

2). Radierea lui C. Niculescu din arbitraj şi scoaterea din muncă a celor care l-au delegat.

3) Destituirea celor care au hotărît să fie sancţionat Oprea şi Matei să joace.

4) Restructurarea corpului de funcţionari de la Federaţia de fotbal şi a comisiilor prin cooptarea unor oameni îndrăgostiţi de fotbal, cinstiţi, cu o înaltă prestanţă şi ţinută etică.

5) Rejucarea meciului Politehnica Bucureşti-Electronica Obor (întrucît rezultatul arbitrar afectează şi alte două formaţii — Politehnica Galaţi şi Politehnica Iaşi).

6) Suspendarea terenului Politehnica pînă la sfîrşitul actualului campionat; în turul viitorului campionat echipa să joace pe un alt teren din Bucureşti — ori toate etapele, ori pînă cînd se vor face la stadionul studenţesc toate amenajările necesare pentru a asigura securitatea deplină a arbitrilor şi jucătorilor oaspeţi.

Încredinţaţi că poziţia noastră va avea, ca şi altă dată, ecoul cuvenit, noi sîntem gata, tovarăşe preşedinte, să publicăm în paginile „Vieţii studenţeşti" punctul dv. de vedere, răspunsul conducerii C.N.E.F.S. la problemele şi propunerile ce vi le-am adus la cunoştinţă, cu deplină încredere, în rîndurile de mai sus.

G. MITROI

Universitarele de atletism

POMUL LĂUDAT...

Am fi vrut să consemnăm în aceste rînduri rezultatele valoroase obţinute de atleţii studenţi la „Universitarele" de atletism desfăşurate sîmbătă şi duminică pe stadionul „Crişul" din Oradea. Din păcate, participanţii n-au fost „gînd la gînd" cu noi şi au cinstit sărbătoarea de primăvară a atletismului studenţesc cu performanţe care se obţin de obicei în campionatele regionale sau şcolare.

Organizării asigurate de Ministerul Învăţămîntului prin intermediul Institutului pedagogic din Oradea îi putem acorda calificativul maxim. Concurenţii şi antrenorii lor au rămas însă şi de această dată corijenţi la toate materiile. Pentru exemplificare să luăm cîteva dintre rezultatele obţinute de cîştigătorii probelor, unele dintre ele noi recorduri universitare. Politehnistul braşovean Gh. Cefan bate cu aproape şapte secunde recordul anterior, obţinînd pe 5 000 metri timpul de 15:26,8, cînd la majoritatea concursurilor internaţionale se „fuge" pe această distanţă în jur de 14'. Icefista C. Dobre stabileşte şi ea „recordul" de 1,55 m la săritura în înălţime, iar braşoveanul F. Nösner aruncă ciocanul la distanţa „record" de 54,26 m.

Ne aşteptam ca antrenorii ce au în mîini soarta atletismului universitar să dea dovadă de mai mult spirit de răspundere, să-şi înteţească eforturile pentru creşterea unor performeri de valoare în rîndul studenţilor. Or, aşa-zişii antrenori se mulţumesc să se lamenteze steril cu „Nu ne vin elemente bine dotate din licee". „Profesorii de sport din licee nu-şi fac datoria" şi cu alte asemenea declaraţii prin care caută să ascundă propria indolenţă sau chiar incapacitate.

Nu vrem să fim înţeleşi greşit. Nu am sperat şi nici nu îndrăznim să sperăm într-o redresare peste noapte a atletismului studenţesc. Despre această redresare se bate însă toba de ani de zile, s-au luat unele măsuri, între care recenta înfiinţare a Clubului atletic universitar Bucureşti ni se pare cea mai fericită. Rezultatele de valoare continuă însă a se lăsa aşteptate şi cauza e evidentă pentru oricine: la locurile lor de muncă, în institute şi facultăţi, specialiştii de care dispune atletismul universitar nu-şi justifică salariile, bănuim destul de substanţiale. Numai cu zbaterea anarhică a cîtorva „microbişti" nu se poate face atletism de performanţă !

De aceea, propunem direcţiei de resort din Ministerul Învăţămîntului organizarea unei ample analize în vederea măsurilor imediate care sînt necesare pentru redresarea rapidă a atletismului universitar, analiză la care să participe toţi specialiştii din cluburile studenţeşti.

Aşteptăm să fim cît mai curînd invitaţi la această discuţie.

P. OVIDIU

Redacţia: Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII"